

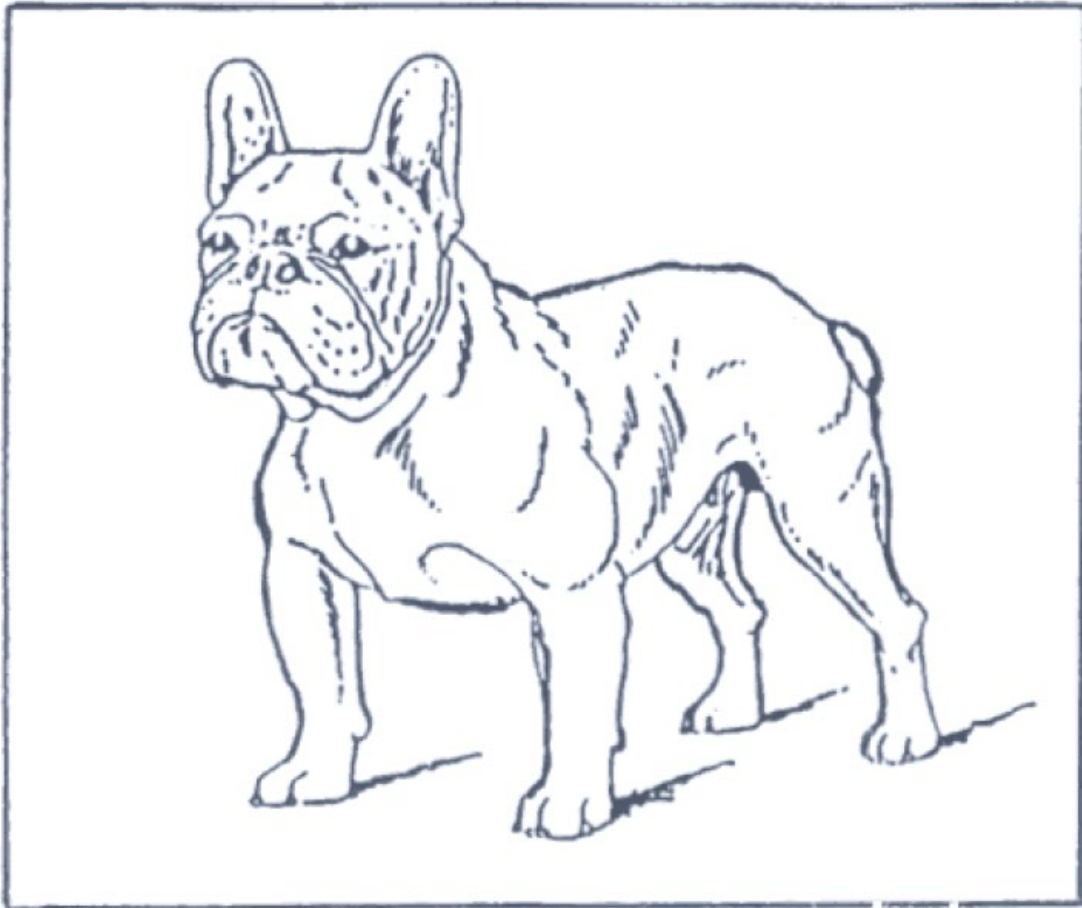
Jalostuksen tavoiteohjelma vuosille 2021-2025

RANSKANBULLDOGGI

Hyväksytty rotua harrastavan yhdistyksen yleiskokouksessa 17.03.2019

Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa 4.3.2020

SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt 23.8.2020

Sisällys

1. YHTEENVETO.....	4
2. RODUN TAUSTA	4
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA.....	5
4. RODUN NYKYTILANNE	6
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja.....	6
4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos.....	6
4.1.2 Jalostuspohja.....	11
4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa.....	18
4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta.....	19
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet.....	23
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	23
4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin.....	23
4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus.....	23
4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa.....	24
4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet.....	25
4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen.....	25
4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta	26
4.3. Terveys ja lisääntyminen	26
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet.....	26
4.3.2 Rodulla todetut merkittävimmät sairaudet.....	26
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt.....	33
4.3.4 Lisääntyminen	33
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	34
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	34
4.4. Ulkomuoto	34
4.4.1 Rotumääritelmä	34
4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset	35
4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus	35
4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista	36
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA ..	36
5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso.....	37
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen.....	37
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	38
6.1 Jalostuksen tavoitteet.....	38
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	39
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet.....	42

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin.....	43
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	44
7. LÄHTEET	44
8. LIITTEET.....	45
9. TEKIJÄT	45

1. YHTEENVETO

Ranskanbulldoggi on pienikokoinen, itsevarma ja vilkas seurakoira. Maailmanlaajuisesti levinneen rodun suosio on kasvanut Suomessa voimakkaasti viimeisen 10 vuoden aikana. Rodun suosion taustalla ovat seurakoiralle sopiva luonne sekä lyhytkuonoisuuteen ja kierteishäntäisyyteen liittyvä, ihmisen luontaiseen hoivaviettiin vetoava ulkomuoto. Äärimmillen vietyyn ulkomuotoon liittyy kuitenkin runsaasti terveysongelmia, joiden tehokkaaseen vähentämiseen jalostuksen tavoiteohjelma tähtää. Rodun rekisteröinnit ovat nousseet 2000-luvun ajan ja ulkomailta on tuotu runsaasti koiria. Viime vuosina kuitenkin rekisteröinnit ja tuonti ulkomailta on hiljalleen laskusuunnassa. Positiivista kehityksessä on ollut se, että ulkomaantuonti ja vilkastunut kasvatustoiminta ovat lisänneet rodun perinnöllistä vaihtelua. Rodun tehollinen kannankoko on kivunnut yli 100 yksilön ja keskimääräinen sukusiitosprosentti on pudonnut 1 % tuntumaan. Viimeisimmässä sukupolvessa ei ole ylikäytettyjä uroksia, mutta edellisten sukupolvien ylikäytetyt urokset ovat yhä jalostuksen painolastina. Negatiivista kehityksessä on ollut aiempina vuosina ylikuumentunut pentukauppa ja kaupallinen halpantuonti. Suuri pentukysyntä on houkuttanut käyttämään jalostukseen koiria, jotka kärsivät allergioista tai muista vaikeahoitoisista sairauksista ja koiria, joiden taustoista ei ole käytännöllisesti katsoen mitään tietoa. Yksi Suomen Ranskanbulldogit ry:n suurimmista haasteista onkin koiranomistajien sekä uusien ja vanhojen kasvattajien sitouttaminen tiedonkeruuseen ja tavoitteelliseen jalostukseen.

2. RODUN TAUSTA

Ranskanbulldoggi polveutuu alun perin antiikin molossikoirista. Se on kehitetty koiratappeluissa käytetyistä englantilaisista bulldogeista Ranskassa. Ranskanbulldoggi kuuluu FCI ryhmään 9; seurakoira.

Ranskanbulldogin uskotaan saaneen nykyinen muotonsa 1880-luvulla Pariisissa. 1860-luvulla Englannista vietiin pienikokoisia bulldoggeja Ranskaan. Niitä risteytettiin ranskalaisten koirien kanssa. Vanhojen tappelukoirien ulkonäkö ja rakenne säilyivät, mutta koko pieneni. Pienen kokonsa ansiosta pienet bulldogit soveltuivat hyvin rottakoiriksi ja myös pienriistan metsästykseseen. Aluksi koiria omistivat lähinnä työläiset, mutta pienen koon, erikoisen ulkonäön ja viehättävän luonteen ansiosta myös yläluokka kiinnostui niistä. Rodun ranskalainen rotuyhdistys perustettiin Pariisissa 1880. Ensimmäinen rodun edustaja rekisteröitiin vuonna 1885 ja Ranskan Kennelliitto hyväksyi koiran omaksi roduksi vuonna 1889, jolloin myös rotumääritelmä vahvistettiin. Näyttelyihin pieniä bulldoggeja osallistui ensimmäisen kerran vuonna 1887. Rotumääritelmää muutettiin vuosina 1931-1932 sekä 1948. H.F.Reant ja R.Triquet ajantasaistivat rotumääritelmän vuonna 1986, jonka FCI hyväksyi vuotta myöhemmin. Vuonna 1994 Violette Guillon teki muutoksia, jotka FCI hyväksyi 1995 ja vuonna 2012 Ranskan rotuyhdistyksen hallitus muokkasi rotumääritelmää. FCI hyväksyi ranskanbulldogin nykyisen rotumääritelmän vuonna 2015.

Eri linjat

Ranskanbulldogeissa ei esiinny eri käyttötarkoitukseen perustuvia linjoja.

Ensimmäiset koirat Suomessa, koiramäärän kehitys

Suomeen ranskanbulldogit saapuivat 1910-luvulla. 1920- ja 1930-luvuilla rodun suosio kasvoi ja kasvatustyö alkoi. Sota-aikana kanta pieneni, mutta elpyi sodan jälkeen nopeasti. Suomen kanta perustuu tuontikoiriin. Ranskanbulldoggeja on tuotu Ruotsista, Norjasta ja Iso-Britanniasta. Erityisesti J.W. Ehnbergin ja Suomesta Ruotsiin muuttaneen Ulla Segerströmin Ullah's-koirilla oli vahva vaikutus Suomen varhaiseen ranskanbulldoggikantaan. Karanteenin poistuttua ja rajojen avauduttua on maahamme tuotu koiria lukuisista maista.

Vielä 90-luvulla vuosikohtaiset rekisteröintimäärät ovat olleet kohtalaisen pieniä, noin 40-60. 2000-luvun vaihteessa rekisteröinnit lähtivät voimakkaaseen nousuun. Vuonna 2003 rekisteröinnit olivat jo kaksinkertaiset eli 140, vuonna 2007 rekisteröintejä oli jo 242 vuonna 2009 oli 514, jonka jälkeen vuosittaiset rekisteröinnit ovat vaihdelleet 500 molemmin puolin.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Ranskanbulldoggi-alajaosto perustettiin vuonna 1983 Suomen Seura- ja kääpiökoirayhdistyksen alaisuuteen. Alajaosto jatkoi toimintaansa vuonna 1986 perustetun Suomen Kääpiökoirayhdistys ry:n alaisena. Suomen Ranskanbulldogit ry rekisteröitiin omaksi yhdistyksekseen vuonna 1989. Yhdistys toimi vuoteen 2016 asti rotuyhdistyksenä ja vuodesta 2016 alkaen rotua harrastavana yhdistyksenä. Rotujärjestönä toimii Suomen Kääpiökoirat ry. Suomen Ranskanbulldogit ry:n tavoitteena on edistää puhdasrotuisten ranskanbulldoggien kasvatusta ja pitoa. Yhdistys järjestää tapahtumia sekä seuraa jalostus- ja terveystilanteen kehittymistä. Se julkaisee vähintään kaksi kertaa vuodessa ilmestyvää Ranskis-lehteä. Lehti sisältää rotua käsitteleviä artikkeleita, uutisia, näyttelyarvosteluita, terveystuloksia, ilmoituksia ja kuvia. Yhdistyksessä toimii pentuneuvonta, jolta saa tietoja myyntiin tulossa olevista pennuista tai jo myynnissä olevista pennuista. Pentuneuvonta kertoo myös rodun luonteesta ja vastaa terveyttä koskeviin kyselyihin yhteistyössä jalostustoimikunnan kanssa. Yhdistyksen internetsivuilta www.suomenranskanbulldogit.fi löytyy opastuspaketti ranskanbulldogin pentua harkitseville. Opas sisältää pennun osto- ja hoito-ohjeita. Jalostustoimikunta pitää yllä jalostusurostia ja vastaa jalostusta koskeviin kysymyksiin sekä suunnittelee ja ideoi jalostusaiheisia tapahtumia jäsenistölle ja kasvattajille. Jalostustoimikunta kerää aktiivisesti tietoa rodun terveydestä kotimaassa sekä ulkomailla ja jakaa sitä jäsenistölle yhdistyksen jäsenlehdessä sekä internetsivulla. Yhdistyksen jäsenmäärä vuoden 2018 lopussa oli 380. Yhdistyksen uudet säännöt ovat astuneet voimaan 15.11.2018.

ORGANISAATIOKAAVIO

FCI
SKL
Suomen Kääpiökoirat ry
Suomen Ranskanbulldogit ry
Hallitus (puheenjohtaja, 6 varsinaista jäsentä ja 2 varajäsentä)

JÄSENMAÄRÄN KEHITYS

Vuosi	Jäseniä
2018	380
2017	372
2016	407
2015	457
2014	355
2013	524
2012	459
2011	391
2010	391
2009	356
2008	290
2007	240
2006	210

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät

Jalostustoimikunta toimii Suomen Ranskanbulldogit ry:n hallituksen alaisuudessa yhdessä rotujärjestö Suomen Kääpiökoirayhdistyksen kanssa. Jalostustoimikunnan tehtäviin kuuluu:

- Antaa jalostusohjeita.
- Järjestää koulutustilaisuuksia.
- Ohjata uusia kasvattajia.
- Neuvoa ulkomaan tuonteihin ja vienteihin liittyvissä asioissa.
- Seurata ranskanbulldogien terveydentilaa ja tiedottaa rodun yleisessä terveystilanteessa tapahtuvista muutoksista.

Jalostustoimikunnan tulee toimia kaikella muotoa rodun parhaaksi puolueettomasti ja jalostusohjeisiin pohjautuen.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

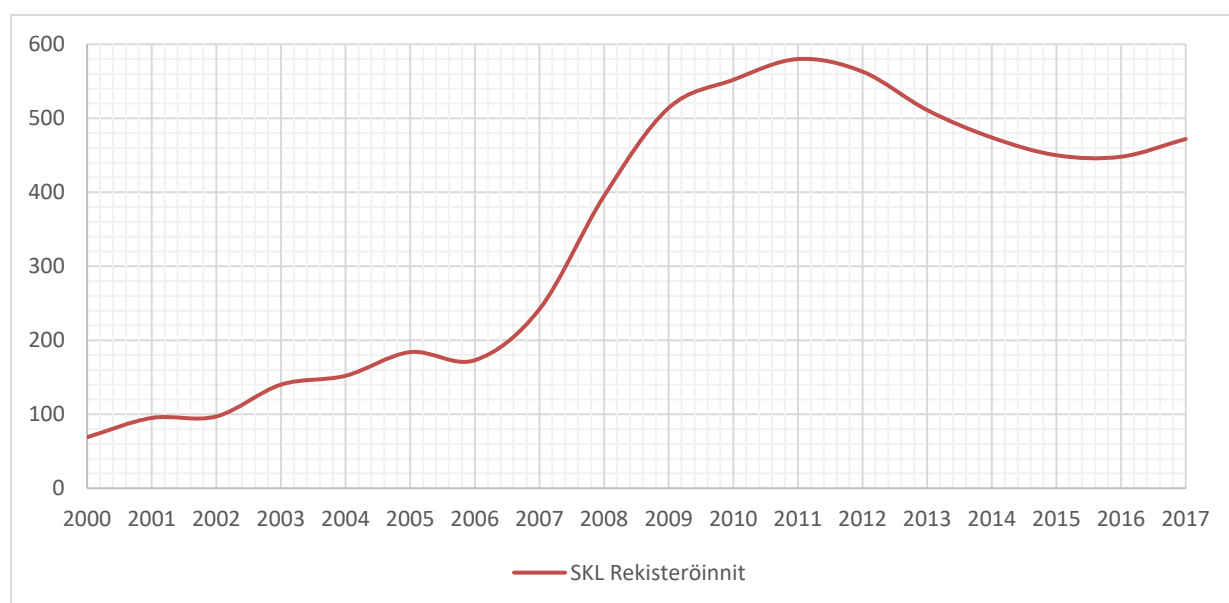
Ranskanbulldoggi oli pitkään harvinainen rotu Suomessa. Rekisteröinnit olivat vuosikausia muutamia kymmeniä yksilöitä vuodessa. Sadan rekisteröidyn koiran raja ylitettiin ensimmäisen kerran vuonna 2003 (140 rekisteröityä ranskanbulldoggia) ja suunta on ollut nouseva vuoteen 2011 asti. Vuosina 2012-14 rekisteröinnit hieman laskivat ja 2015 rekisteröinnit lähtivät taas nousuun, mutta vuonna 2016 rekisteröintien määrä laski taas hieman edellisvuosiin verrattuna (taulukko 1.1. ja 1.2. sekä diagrammi 1). Vuonna 2017 rekisteröintien määrä nousi 472 rekisteröityyn ranskanbulldoggiin. Rotu on kasvattanut suosiotaan rajusti, joka on tuonut tullessaan ikäviä lieveilmiöitä mm. pentueittain tuotavien koirien, rekisteröimättömien koirien ja salakuljetettujen pentueiden muodossa.

Yksi yhdistyksen suurista haasteista on tiedottaminen, sillä kasvattajilta ei aina löydy tarvittavia tietoja rodun tavoitteelliseen eteenpäin viemiseen niin terveystieteellisesti, luonteellisesti kuin ulkonäköllisestikin.

Toisaalta taas kaikki pennunostajat eivät tänä päivänäkään ole tietoisia rekisteröimättömien pentujen mukanaan tuomista riskeistä niille itselleen ja pahimmassa tapauksessa myös niiden perheille.

Suurimpia riskejä rodun tulevaisuudelle voi olla rodun jakautuminen ns. kotikoiriin ja näyttelykoiiriin, joiden ulkonäkö, luonne ja terveys voivat erota huomattavasti toisistaan.

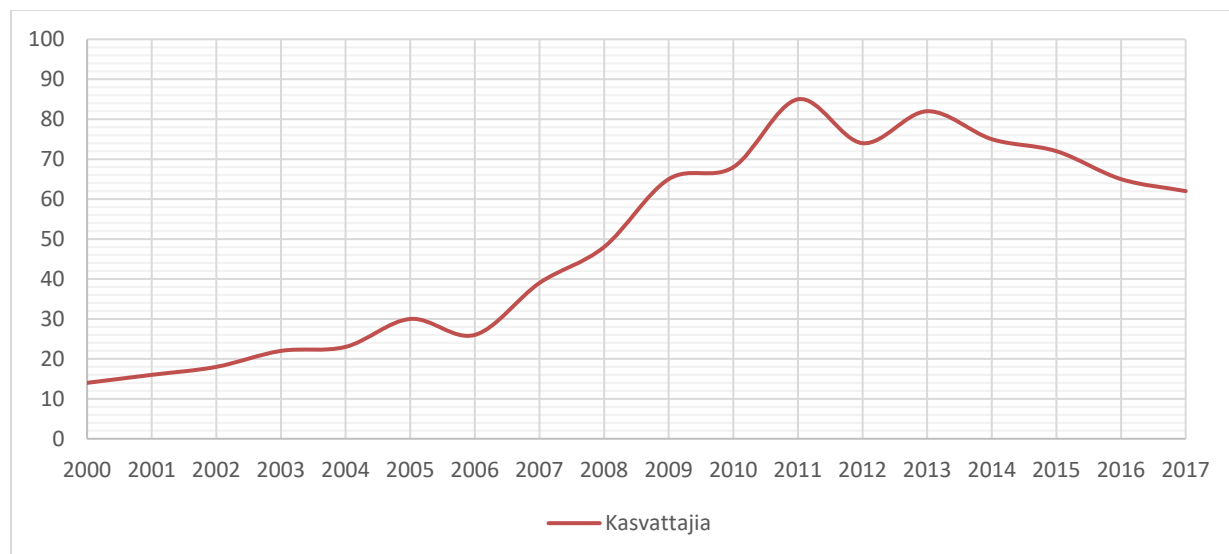
Ranskanbulldoggien rekisteröinnit vuosittain

Diagrammi 1: Ranskanbulldoggien rekisteröinnit Suomessa vuosien 2000-2017 välillä.

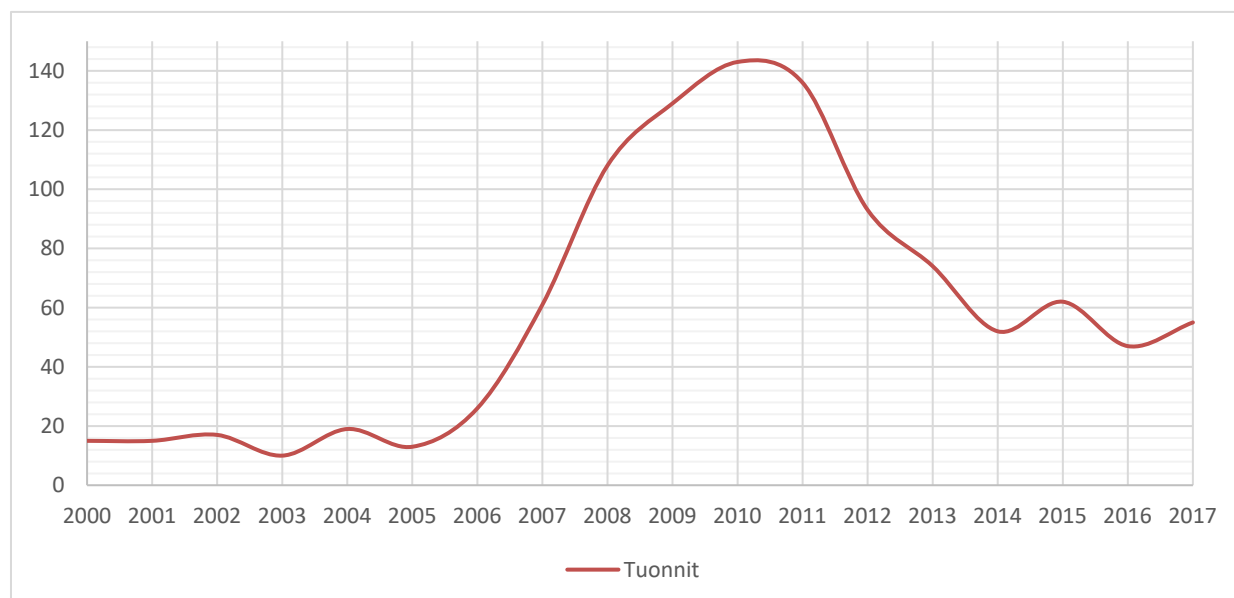
Rekisteröintien suuri kasvu on lisännyt myös kasvattajien määrää (taulukko 1.1. ja 1.2. ja diagrammi 2) ja Jalostustietojärjestelmää tutkailtaessa on huomattavissa, että joillekin kasvattajille kyse on jo liiketoiminnasta. Kaupallisesti toimivien kasvattajien tärkeysjärjestyksessä rotutyypillinen ulkomuoto ja luonne, terveydestä puhumattakaan, ovat harvoin kärkipäässä vaan taloudellinen hyöty menee ohi. Tämä ei tietenkään ole millekään rodulle hyväksi ja tästäkin syystä Suomen Ranskanbulldogit ry:n on lisättävä tiedottamista pennunostajille päin siitä, minkälaiset yhdistelmät ovat yhdistyksen standardien mukaan hyväksyttäviä ja minkälaiset eivät.

Pentuja rekisteröineiden kasvattajien lukumäärä

Diagrammi 2: Pentueita rekisteröineiden ranskanbulldoggikasvattajien lukumäärä 2000-2017.

Ranskanbulldoggien tuontien lukumäärä näyttäisi viime vuosina kääntyneen laskuun (taulukko 1.1. ja 1.2. ja diagrammi 3). Kun vuonna 2010 rekisteröitiin noin 140 tuontikoira eli 25 % koko vuoden rekisteröinneistä oli sama lukema vuoden 2017 lopussa 55 yksilöä eli alle 12 % kokonaisrekisteröinneistä. Todellisuudessa tuontia kuitenkin on huomattavasti enemmän, koska läheskään kaikki tuonnit eivät tule jalostuskäyttöön ja niitä ei rekisteröidä Suomen Kennelliiton FI-rekisteriin.

Diagrammi 3: Rekisteröityjen tuontikoirien määrät vuosina 2000-2017.

Kasvattajien ja ulkomailta ranskanbulldoggeja itselleen ostavien tulee muistaa, että harvan tuontikoiran kohdalla on saatavilla luotettavaa tietoa koiran vanhempien, sisarusten ja isovanhempien luonteesta ja terveydestä ja tämä tietysti tuo, varsinkin näiden koirien jalostuskäyttöä ajatellen, huomattavia riskejä mukanaan. Tämä on erittäin tärkeä asia huomioitavaksi, kun taulukosta 1.2. voimme todeta, että vuodesta

2009 lähtien niin uroksissa, kuin nartuissakin jalostukseen on käytetty huomattavasti enemmän tuonti- ja ulkomaisia koiria, kuin kotimaista kasvatustyötä olevia yksilöitä.

Suomeen vuosien 2011-2017 välillä tuotujen ja rekisteröityjen ranskanbulldoggien alkuperä on pääasiassa itä-blokinmaissa (taulukko 2). Valitettavan vähän noiden vuosien aikana rekisteröidyistä tuonneista on lähtöisin ns. arvostetuista koiran kasvatusta kuten esimerkiksi Iso-Britanniasta tai Saksasta. (taulukko 1).

Maa	rek./yks.	Maa	rek./yks.
Unkari	130	Serbia	4
Valko-venäjä	91	Norja	4
Venäjä	59	Tsekki	4
Liettua	57	Kroatia	3
Viro	54	Alankomaat	3
Latvia	23	Italia	2
Slovakia	21	Ukraina	2
Puola	18	Iso-Britannia	2
Ruotsi	10	Japani	1
Ranska	8	Saksa	1
Tanska	6	Bulgaria	1
Espanja	5	Belgia	1
		yht.	547

Taulukko 1: Suomeen rekisteröidyt tuonnit maittain välillä 2011-2017. Lähde: Koiranet 23.11.2018.

Tuonneissa tulisi kiinnittää huomiota Suomen jalostuskannan monipuolistamiseen. Saman pentueen tai hyvin lähisukuisten pentueiden geenistö ei laajenna Suomen ranskanbulldoggikannan jalostuspohjaa, vaan saattaa liiallisen käytön jälkeen jopa kaventaa nykyistä geenipoolia. Yhdistys tarjoaa neuvontaa ranskanbulldoggien tuontiin ja vientiin liittyvissä asioissa, jotta näistä saataisiin mahdollisimman hyvin rotua palvelevia.

Kuten liitteestä 4.1.1.A näemme, on ranskanbulldoggien keskimääräinen jalostukseen käyttöikä pysynyt aika tasaisesti 3 ikävuoden paikkeilla. Uroksilla vaihdellen välillä 2 vuotta 8 kuukautta - 3 vuotta 8 kuukautta ja nartuilla vaihdellen välillä 2 vuotta 6 kuukautta - 3 vuotta 3 kuukautta. Tämän pohjalta voidaan arvioida ranskanbulldoggien keskimääräisen sukupolven pituuden olevan noin kolme vuotta, mikä on hiukan matalampi kuin yleisesti kääpiökoirilla arvioitu sukupolven pituus (neljä vuotta).

Suomen Kennelliiton sivuilta löytyy MMT Katariina Mäen 2013 kirjoittama teksti sukusiitoksesta, missä sanotaan seuraavaa: "*Sukusiitoksessa pentueen vanhempina käytettävät koirat ovat keskenään sukua. Sukusiitoksena pidetään serkusten tai sitä läheisempien sukulaisten yhdistämistä. Sukusiitos kasvattaa riskiä perinnöllisten sairauksien esilletuloon. Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, usein resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä.*

Sukusiitos vähentää heterotsygoottisia geenipareja

Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär -parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %.

Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %.

Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitetykin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleelijohdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole.

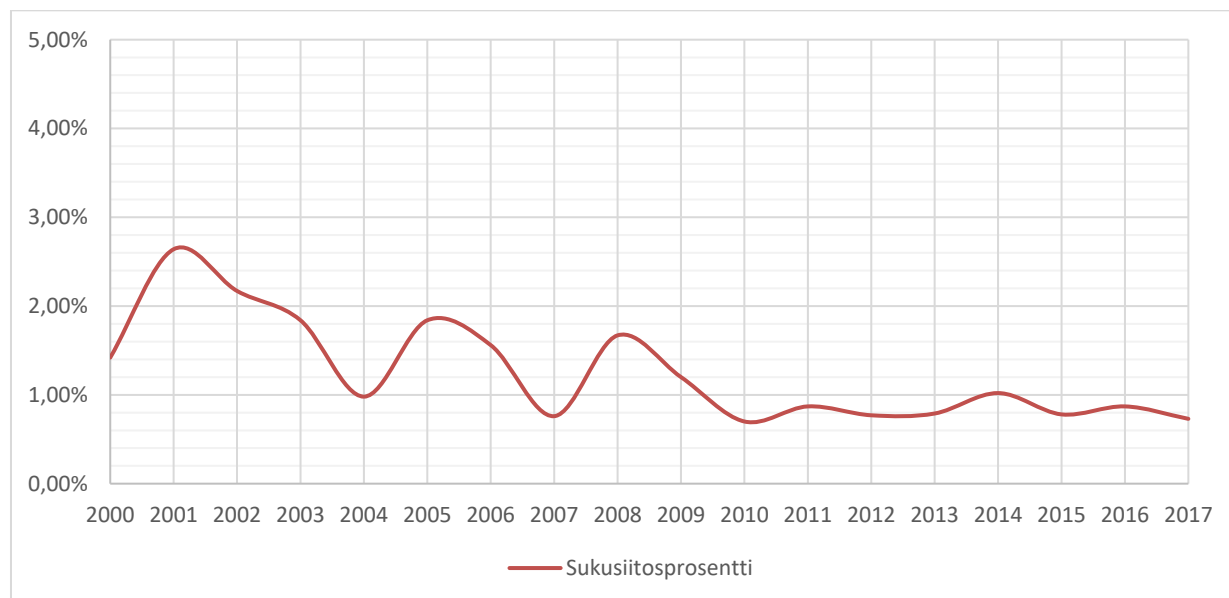
Haitat alkavat näkyä kun sukusiitosaste ylittää 10 %

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen hättäv vaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu täsmälleen samalla sukupolvimäärällä. Jalostuksessa suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.”

Ranskanbulldoggien vuosittaisen sukusiitosprosentin keskiarvoa tarkasteltaessa, tulee muistaa, että Koiranet-jalostustietojärjestelmässä esitetty sukusiitosprosentti on parhaassakin tapauksessa hyvin viitteellinen ja lähinnä suuntaa antava, koska sukusiitosprosentin laskemiseen käytetään hyvinkin vaihtelevaa määrää sukupolvia eri koirien kohdalla. Sukusiitosprosentin laskemiseen käytetyissä sukutauluissa on usein puutteita ja sama koira voi esiintyä sukutaulussa eri rekisterinumerolla, jolloin tietokanta voi tulkita saman koiran eri yksilöiksi. On siis huomioitava, että sukusiitosprosentit voivat olla aliarvioita todelliseen tilanteeseen nähden.

Keskimääräinen sukusiitosprosentti

Diagrammi 4. Keskimääräisen sukusiitosprosentin muutokset vuosien 2000-2017 aikana.

Liitteestä 4.1.1.A sekä diagrammista 4 näemme, että ranskanbulldoggien keskimääräinen sukusiitosprosentti on vuosien 2000-2017 välillä pysynyt hyvinkin maltillisena. Kasvattajat ovat yksittäisiä pentueita lukuun ottamatta siis hienosti huomioineet suuren sukusiitosasteen omaavien yhdistelmien pentueiden geneettiset riskit, joita ovat esimerkiksi lisääntymiseen liittyvät ongelmat ja sairauksien lisääntyminen rodussa. Toisaalta on huomioitava myös se, että yhdistelmät, joissa sukusiitosprosentti on alhainen, yhdistettynä erittäin huomattavaan tuontikoirien määrään jalostuskäytössä on johtanut siihen, että Suomen ranskanbulldoggikanta on ulkomuodollisesti hyvinkin laaja-alaista rotumääritelmään nähden.

4.1.2 Jalostuspohja

Seuraavat Jalostustietojärjestelmästä otetut taulukot (taulukko 2 ja taulukko 3) kuvaavat ranskanbulldoggien jalostuspohjaa per sukupolvi (tässä taulukossa sukupolvi on 4 vuotta). Viimeinen kussakin jaksossa mukana oleva vuosi on se, jonka kohdalla tieto näkyy. Eli esimerkiksi vuoden 2006 sarakkeessa näkyvät tiedot on laskettu vuosilta 2003–2006.

Jalostuspohja	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Per sukupolvi (4 vuotta)									
Pentueet	197	167	150	140	115	94	72	56	53
Jalostukseen käytetyt eri urokset	94	77	69	61	52	41	33	34	33
Jalostukseen käytetyt eri nartut	153	131	115	101	85	72	56	47	43
Isät/emät	0,61	0,59	0,6	0,6	0,61	0,57	0,59	0,72	0,77
Tehollinen populaatio	169 (43%)	142 (43%)	125 (42%)	111 (40%)	94 (41%)	77 (41%)	61 (42%)	56 (50%)	52 (49%)
Uroksista käytetty jalostukseen	18 %	20 %	17 %	21 %	20 %	18 %	23 %	22 %	23 %
Nartuista käytetty jalostukseen	38 %	35 %	33 %	34 %	38 %	40 %	40 %	39 %	41 %

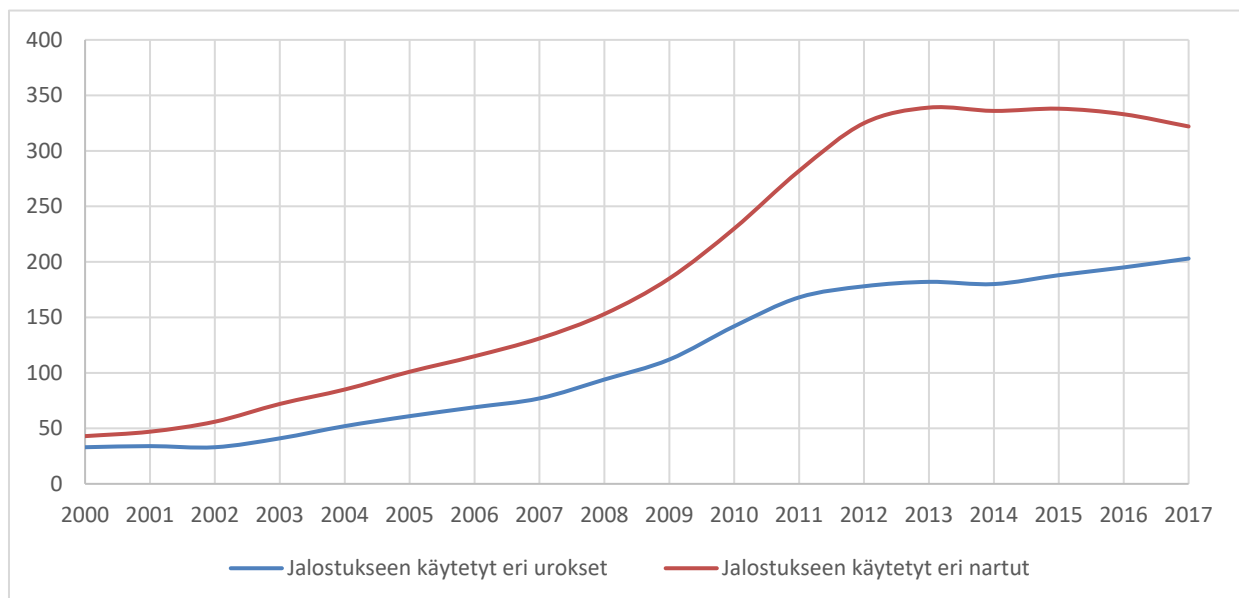
Taulukko 2: Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen lukumäärät, isät/emät-suhde, jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen osuus samalla aikavälillä syntyneisiin nähden sekä tehollinen populaatiokoko (myös prosenttina) sukupolvea kohden laskettuna vuosilta 2000–2008.

Lähde: Koiranet

Jalostuspohja	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Per sukupolvi (4 vuotta)									
Pentueet	397	412	434	441	439	414	365	301	238
Jalostukseen käytetyt eri urokset	203	195	188	180	182	178	168	142	112
Jalostukseen käytetyt eri nartut	322	333	338	336	339	325	282	230	185
Isät/emät	0,63	0,59	0,56	0,54	0,54	0,55	0,60	0,62	0,61
Tehollinen populaatio	359 (45%)	359 (44%)	356 (41%)	348 (39%)	351 (40%)	340 (41%)	307 (42%)	254 (42%)	203 (43%)
Uroksista käytetty jalostukseen	8%	10%	12%	12%	13%	12%	13%	16%	15%
Nartuista käytetty jalostukseen	16%	22%	26%	28%	29%	31%	32%	34%	37%

Taulukko 3: Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen lukumäärät, isät/emät suhde, jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen osuus samalla aikavälillä syntyneisiin nähden sekä tehollinen populaatiokoko (myös prosenttina) sukupolvea kohden laskettuna vuosilta 2009-2017. Lähde: Koiranet

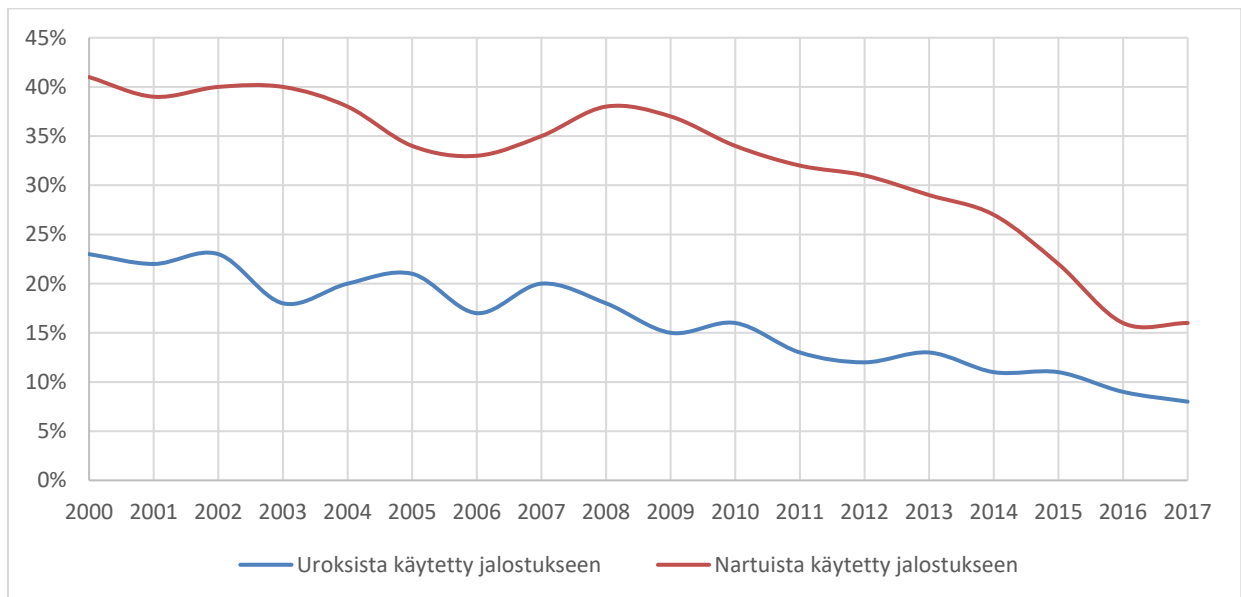
Ideaalipopulaatiossa jokaiselle lisääntyvälle nartulle käytetään eri urosta ja näin ollen minimoidaan jalostuksessa häviävien geenien määrä. Nykyisessä koiran jalostuksessa tämä ideaalipopulaatio harvoin toteutuu ja ranskanbulldoggeissakin valitettavan paljon on, edellisten sukupolvien aikana, käytetty jalostukseen samoja uroksia (taulukot 2 & 3 sekä diagrammi 5).

Diagrammi 5: Jalostukseen käytettyjen eri urosten ja narttujen määrät sukupolvea kohden.

Jalostuksessa tulee ottaa huomioon nuorten tuontiuosten jatkuvaan jalostuskäyttöön liittyvät riskit ja kasvattajien tulee huomioida urosten olemassa olevat jälkeläismäärät entistä tarkemmin miettiessään jalostusvalintojaan.

Taulukoista 2 ja 3 nähdään, että jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen suhde on viimeisten 15 sukupolven aikana ollut suhteellisen tasaisesti huononeva. Ideaalipopulaatiossahan tuo suhdeluku on 1 eli jokainen narttu astutetaan eri uroksella. Ranskanbulldoggeissa ei vielä puhuta varsinaisesta matadorijalostuksesta, mutta Suomen kantaan tarvitaan selvästikin enemmän uusia uroksia. Liitteen 4.1.1. A pohjalta voidaan todeta, että kasvattajien tulee huomioida myös ne kotimaiset "peräkammarin pojat" jalostusvalintoja miettiessään. Näin ollen voitaisiin saada mukaan jalostuskäyttöön lisää uroksia, joiden taustoista on enemmän tutkittua tietoa.

Diagrammi 6: Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen osuus syntyneistä sukupolvittain vuosien 2000 ja 2017 välillä.

Taulukoiden 2 ja 3 sekä diagrammin 6 pohjalta voidaan todeta, että Suomessa syntyneitä uroksia ja narttuja käytetään jalostukseen koko ajan vähemmän ja vähemmän. Yksi huomioitava asia tässä kohdassa on se, että syntyvien pentujen määrä on noussut viimeisen 10 vuoden aikana ja on myös muistettava, ettei kaikista syntyvistä koirista ole jalostuskoiriksi joko luonteellisista, terveydellisistä tai ulkomuodollisista syistä. Edellä mainitut syyt eivät kuitenkaan selitä varsinkaan sukupolvittain syntyneiden kotimaisten urosten pientä / pienenevää jalostuskäytön määrää. Kuten edellä jo huomasimme liitteen 4.1.1. A taulukon pohjalta, käytetään Suomessa jalostukseen enemmän ulkomaisia ja ulkomailta tuotuja uroksia, kuin täällä meillä syntyneitä uroksia ja tämä näkyy myös näissä sukupolvea kohden tarkasteltavissa luvuissa.

Suomen Kennelliiton sivuilla kerrotaan tehollisesta populaatiokoosta seuraavaa: "*Mitä suurempi rodun tehollinen populaatiokoko on, sitä paremmin perinnöllinen vaihtelu säilyy rodussa. Pieni tehollinen koko tarkoittaa nopeaa sukusiitoksen lisääntymistä.*"

Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun [perinnöllisestä monimuotoisuudesta](#). Yksinkertaistaen voidaan sanoa, että tehollinen populaatiokoko kertoo kuinka monen yksilön geenimuotoja tietyssä rodussa tai kannassa on. Esimerkiksi lukema 50 tarkoittaa, että rodun sukusiitosaste kasvaa yhtä nopeasti kuin jos rodussa olisi 50 tasaisesti jalostukseen käytettyä koiraa. Mitä pienempi tehollinen koko on, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja perinnöllinen vaihtelu vähenee. Samalla sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu.

Laskelmat tehdään sukupolvea kohden

Kun tehollista kokoa arvioidaan jalostuskoirien lukumääristä tai rekisteriaineistojen sukutauluista, laskelmat tehdään aina sukupolvea kohden. Sukupolven pituus on seurakoirilla kolmesta neljään ja käyttökoirilla viisi vuotta. Nyrkkisääntönä on, että tehollinen koko on enintään neljä kertaa tänä aikana jalostukseen käytettyjen, eri sukuisten urosten lukumäärä.

Jalostuskoirien lukumäärän perusteella laskettu tehollinen koko on aina yliarvio, koska kaava olettaa, etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua ja että niillä on tasaiset jälkeläismäärät. Parempi tapa arvioida tehollista populaatiokokoa perustuu rodun keskimääräisen sukusiitosasteen kasvunopeuteen, mutta tämä kaava toimii vain suljetulle populaatiolle ja aineistolle, jossa sukupuut ovat hyvin pitkiä.

Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä Koiranetissä käytettävää jalostuskoirien lukumääriin perustuvaa laskentakaavaa on hieman muokattu, jotta se huomioisi paremmin jalostuskoirien epätasaiset jälkeläismäärät. Jalostustietojärjestelmässä käytetään kaavaa $Ne = 4 * Nu * Nn / (2 * Nu + Nn)$, jossa

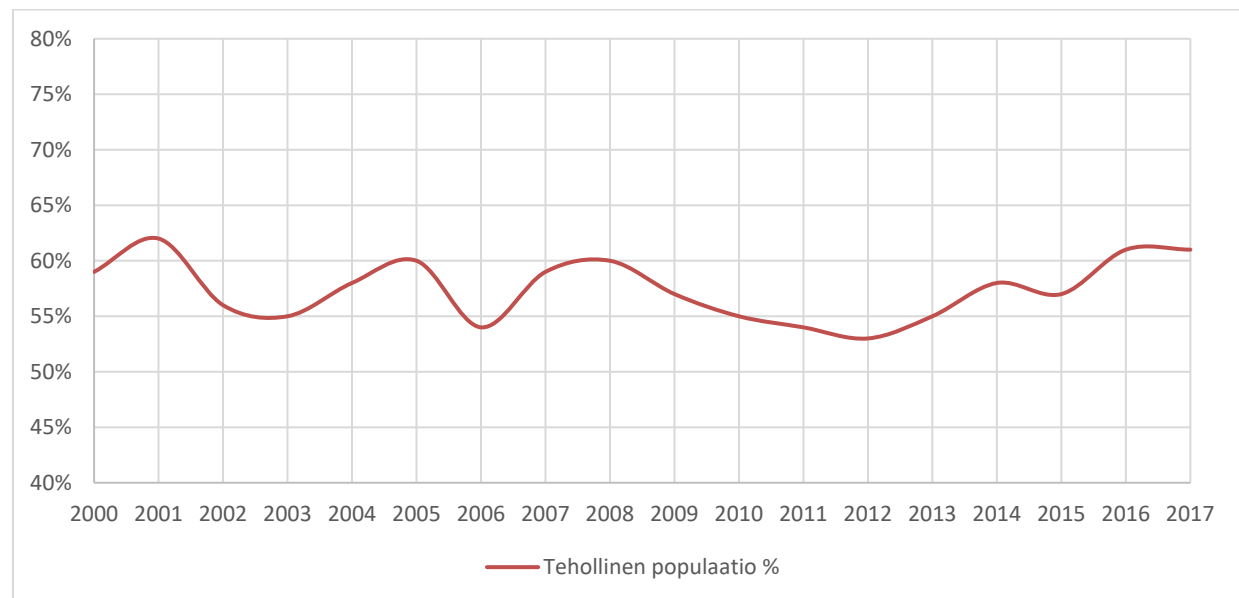
- Nu on neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusurosten ja
- Nn neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusnarttujen lukumäärä.

Tehollista kokoa voidaan arvioida myös rodun koirista otettujen dna-näytteiden avulla.

Paras tapa säilyttää perinnöllistä vaihtelua ja estää perinnöllisten sairauksien kasaantuminen on välttää yksittäisen yksilön runsasta jalostuskäyttöä

Jos rodun tehollinen koko on alle 50 - 100, rodusta häviää geenimuotoja niin nopeasti, ettei luonto pysty tasapainottamaan tilannetta. Silloin on keskityttävä säilyttämään mahdollisimman monen yksilön geenejä käyttämällä mahdollisimman useaa eri koiraa jalostukseen ja huolehtimalla, että niiden jälkeläismäärät pysyvät tasaisina. Toisaalta suurimmalla osalla roduistamme on kantoja myös ulkomailla, jolloin voi olla mahdollista tuoda maahamme "uutta verta". Monella rodulla ulkomailta ei kuitenkaan ole saatavissa sen erilaisempaa geenimateriaalia kuin kotimaastakaan." (MMT Katariina Mäki, 31.10.2013)

Tehollinen populaatiokoko % maksimista

Diagrammi 7: Raskanbulldoggien tehollinen populaatiokoko prosentteina maksimista sukupolvittain 2000-2017 välillä.

Kun tarkastellaan raskanbulldoggien tehollista populaatiokokoa taulukoiden 2 ja 3 sekä diagrammin 7 pohjalta huomataan, että se on viimeisen 17 sukupolven aikana pysynyt hyvinkin tasaisena maksimiin nähden. Vaikka taulukoissa 2 ja 3 esitetty tehollisen populaatiokoon lukema on sukupolvien aikana noussut 52:sta 359:än on huomioitava, että samaan aikaan kasvanut koiramäärä aiheuttaa sen, että tehollisen populaation koko maksimiin (100 %) nähden on pysynyt suurin piirtein samana. Yhtenä

jalostuksen tavoitteista on tulevien sukupolvien aikana ranskanbulldoggien tehollisen populaatiokoon prosentuaalisen osuuden kasvattaminen eli laaja-alaisempi eri sukuisten koirien jalostuskäyttö. Tässäkin kohdassa erityiseen arvoon nousee samojen urosten jalostuskäytön välttäminen.

Tilastointiaikana						Toisessa polvessa		Yhteensä	
#	Uros	Pentueita	Pentua	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentua	Pentueita	Pentua
1	ZED ENIGMATIQUE I'F	19	77	1,67%	2%	29	142	19	77
2	KINGSBLOOD BOLTON	15	72	1,57%	3%	15	65	15	72
3	A'VIGDORS SIROCCO	17	64	1,39%	5%	33	107	17	64
4	CHULIGANO BARABAS	12	59	1,28%	6%	1	3	12	59
5	HERMÈS DU JARDIN DES GOURMANDISES	11	51	1,11%	7%	26	112	12	55
6	ROMULUS GOLDE-RY SVAJONIUS LIETUS	8	49	1,07%	8%	26	118	16	76
7	CHARMBULLS MAGIC SUMMER NIGHT	11	47	1,02%	9%	3	17	11	47
8	PRINCE	12	46	1,00%	10%	6	30	12	46
9	RASCAL BULLY ROYAL CLUB	9	45	0,98%	11%	12	50	9	45
10	DAULÖKKE'S BOUCHON BLANCE	12	44	0,96%	12%	14	50	15	54
11	BRILLIANT BUCIS FAN LINDE	10	41	0,89%	13%	1	4	10	41
12	EXCELLENT SHOWMAN BESTAS	9	40	0,87%	14%	7	25	9	40
13	SEÑORITO ARMANDO Z HACJENDY EWUSKA	9	40	0,87%	15%	5	16	9	40
14	TANDEROZA AVANT AMARANTH	10	40	0,87%	16%	6	17	10	40
15	ANUBIS SAULES MIESTAS	8	37	0,80%	16%	2	10	8	37
16	SECRET LINE'S CREME FRAICHE	9	36	0,78%	17%	10	46	9	36
17	MÖRKÖMURINAN NUUSKAMUIKKUNEN	7	35	0,76%	18%	19	88	7	35
18	COLONEL HEDONIST DE ROYAL LASZATTI	7	35	0,76%	19%	9	36	7	35
19	SVIT HARMFUL ASSORTI	6	34	0,74%	19%	7	33	7	36
20	CAIRO BOHEMIA PARADIS	10	34	0,74%	20%	3	12	10	34
21	DEEP PURPLE MARSO-BULL	7	34	0,74%	21%	9	48	7	34
22	IRONHEAD'S BOUTAVANT DU VEXIN	6	34	0,74%	22%	2	11	6	34
23	SAINT MINION ENRICO	6	33	0,72%	22%	4	15	6	33
24	IRONHEAD'S BABON DU MARSEILLE	6	33	0,72%	23%	3	13	6	33
25	FOMIELENS UQVIN	6	32	0,70%	24%	1	8	7	38
26	ULJAS DE ELKA GYVYBES ZYME	9	32	0,70%	24%	2	9	9	32
27	MOSSEHULDRA'S LEON	8	31	0,67%	25%	5	19	8	31
28	JULIANO MON POLGARIS KING	8	30	0,65%	26%	19	99	10	40
29	LUIDZHI	8	30	0,65%	26%	14	47	10	40
30	LOBSTERIS	8	30	0,65%	27%	1	6	9	36

Taulukko 4: 30 käytetyintä jalostusurosta Suomessa vuosina 2009-2019 syntymävuoden mukaan. Kotimaiset urokset on merkitty taulukkoon kurssiivilla ja "Yhteensä" sarakkeissa on koko uroksen tähänastinen pentu-/pentuemäärä. Lähde: Koiranet

Taulukkoon 4 on kirjattuna 30 vuosina 2000-2017 käytetyintä jalostusurosta. Tuona ajanjaksona rekisteröitiin yhteensä 5129 pentua, mistä puolet oli siittänyt 83 eri urosta. Kaiken kaikkiaan 2000-2017 aikana käytettiin jalostukseen 462 eri urosta. Yhteensä näillä 30:sta käytetyimmällä uroksella on 1305 jälkeläistä, mikä on noin 21 % kaikista tuolla aikavälillä rekisteröidyistä pennuista.

	Narttu				Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	% osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	<i>CHARMBULLS CATHERINE</i>	5	26	0,51 %	21	88	5	26
2	FRANCHESKA	4	26	0,51 %	7	36	4	26
3	CROSS COUNTRY ELLY	4	23	0,45 %	5	32	4	23
4	<i>SIELUN AARRE HELMI</i>	5	22	0,43 %	5	18	5	22
5	OFELA SAULES MIESTAS	3	22	0,43 %	2	10	3	22
6	ZAVETNAYA MECHTA	4	21	0,41 %	2	10	4	21
7	<i>SELENE</i>	3	21	0,41 %	1	3	3	21
8	ALMA BEK FLOWER'S SVAJONIU LIETUS	3	21	0,41 %	2	7	3	21
9	H-GRIZABELLA	4	20	0,39 %	4	15	4	20
10	SMALL-HEROS FIONA FINLANDIA	3	20	0,39 %	4	12	3	20
11	<i>VINKIÄN JÄRRIPEIPPO</i>	3	19	0,37 %	13	53	3	19
12	<i>TAPENAN ROSELLA</i>	3	19	0,37 %	4	15	3	19
13	<i>ESCARTO'S RENATA</i>	3	18	0,35 %	5	26	3	18
14	JACQUELINE AMELIA	3	18	0,35 %	1	7	3	18
15	PATRICIYA	3	18	0,35 %	4	25	3	18
16	<i>FI-NELL'S DIVA HERSELF</i>	3	18	0,35 %	3	14	3	18
17	EURIDIKA	3	18	0,35 %	3	14	3	18
18	<i>BATBATCH'S HENRIETTA</i>	3	17	0,33 %	5	13	3	17
19	MAKARIA DE PRINCIPAUTE	3	17	0,33 %	7	24	2	17
20	NEXA POLGARIS KING	2	17	0,33 %	17	88	2	17
21	PETI LLEVR PARIZHANKA	3	17	0,33 %	9	31	3	17
22	ALISA VOITUSLAND	3	17	0,33 %	1	4	3	17
23	<i>SIELUN AARRE CINTTI</i>	3	16	0,31 %	5	24	3	16
24	<i>WILDWITCH</i>	2	16	0,31 %	2	7	2	16
25	HELWAN BEAUTIFUL	3	16	0,31 %	1	5	3	16
26	GOLDEN CARELIA BIANKA	3	16	0,31 %	1	5	3	16
27	<i>SOPHY</i>	3	16	0,31 %	2	8	3	16
28	HEIDELIND'S FRENCH POETRY	3	15	0,29 %	0	0	3	15
29	BRITTA VON GLANDORF	3	15	0,29 %	11	40	3	15
30	MIXED COLOR'S AURORA	3	15	0,29 %	4	16	3	15

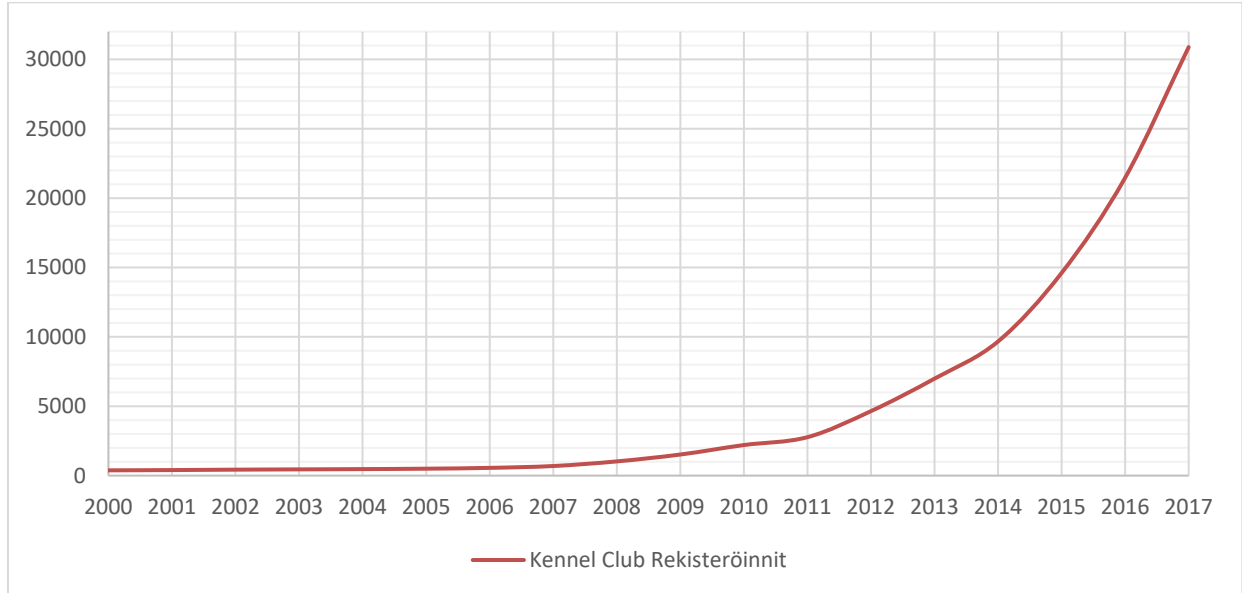
Taulukko 5: 30 käytetyintä jalostusnarttua Suomessa vuosina 2000-2017. Kotimaiset nartut on merkitty taulukkoon kursivilla ja "Yhteensä" sarakkeissa on koko nartun tähänastinen pentu-/pentuemäärä. Lähde: Koiranet

Taulukkoon 5 on kirjattuna 30 vuosina 2000–2017 käytetyintä jalostusnarttua. Nartuilla jälkeläisten osuus kaikista samalla aikavälillä rekisteröidyistä pennuista jää yleensä urosten jälkeläismääriä pienemmiksi, vaikka narttua pennutettaisiin usein. Näiden 30 käytetyimmän nartun pentujen osuus 2000–2017 rekisteröidyistä pennuista on noin 9 %. Kaiken kaikkiaan tuona aikana käytettiin jalostukseen 840 eri narttua.

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Ranskanbulldoggin suosio on jatkanut kasvuaan tasaisesti ympäri maailman, mutta Iso-Britanniassa rodun suosio on kasvanut ennennäkemättömällä tavalla. Vielä vuonna 2005 koiria rekisteröitiin noin 500, mutta siitä lähtien nousu on ollut hurjaa. Vuonna 2009 noin 1500 koiraa, 2010 noin 2200, 2013 noin 7000 koiraa ja vuonna 2015 jo lähes 15 000 rekisteröintiä. Vuonna 2017 rekisteröintejä oli peräti 30 887!

Lähde: Kennel Club

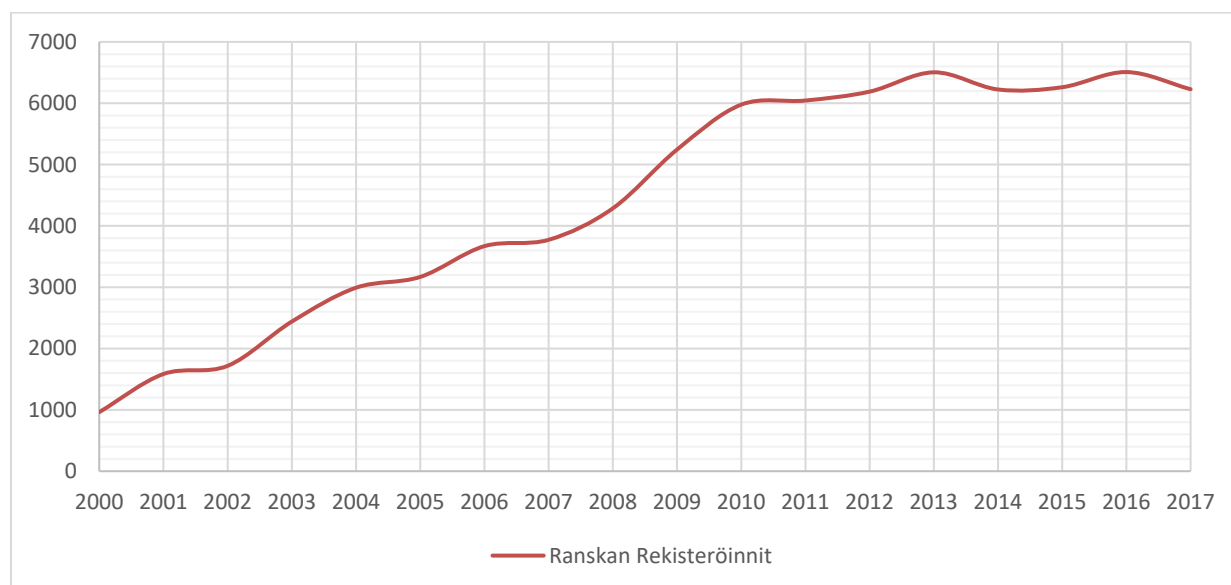
Diagrammi 8: rekisteröinnit Iso-Britanniassa vuosina 2000–2017.

Muissa maissa kehitys on ollut Suomen tapaan maltillisempaa, kuten esimerkiksi Ruotsissa.

Diagrammi 9: Rekisteröinnit Ruotsissa vuosina 2000–2017. Lähde: SKK Hunddata

Myös rodun kotimaassa Ranskassa rekisteröinnit ovat kasvaneet tasaisesti.

Diagrammi 10. Ranskalaisten ranskanbulldoggien rekisteröintimäärän kehitys vuosina 2000-2017.
Lähde: Club du Bouledogue Français

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Ranskanbulldoggien rekisteröinnit ovat lähes seitsenkertaistuneen vuosien 2000-2017 aikana (liite 4.1.1.A ja diagrammi 1). Vuonna 2000 Suomeen rekisteröitiin kaiken kaikkiaan 68 ranskanbulldoggia, kun taas vuonna 2017 tuo luku oli 472 yksilöön. Kyseisten vuosien aikana rekisteröintimäärä on suurimmillaan käynyt 580 yksilössä vuonna 2011. Vuoden 2011 jälkeen ranskanbulldoggien rekisteröintimäärät näyttäsivät lähteneen hienoiseen laskuun ja näyttävät vakiintuneen hieman alle 500 rekisteröintiin vuodessa. Tämä voisi viitata siihen, että ranskanbulldoggin suosion huippu voisi olla nyt tavoitettu. Rekisteröintilukuja tarkasteltaessa pitää huomioida, että Suomeen mahdollisesti tuodaan ranskanbulldoggeja, joita ei syystä tai toisesta rekisteröidä Suomen Kennelliiton ylläpitämään rekisteriin. Suomen Ranskanbulldogit ry pyrkii lisäämään tiedottamista siitä, kuinka tärkeää Suomeen tuotujen yksilöiden rekisteröiminen SKL:n koirarekisteriin on ja mitä erilaisia hyötyjä siitä on, kun mietitään koko Suomen populaatiota tai ihan jo sitä yksittäistä koiraakin.

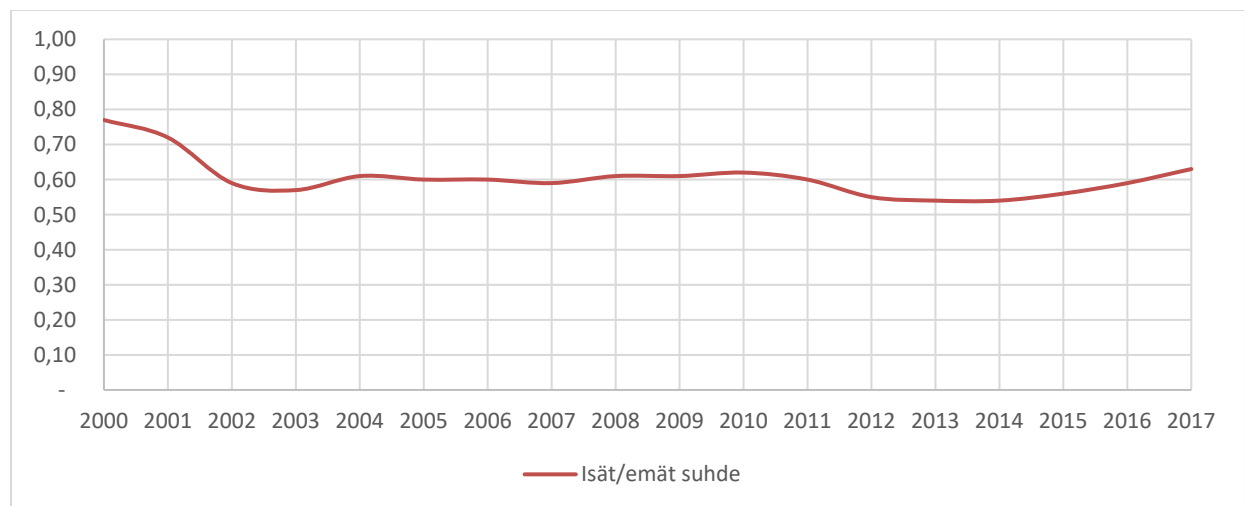
Liitteessä 4.1.4.A löytyy Suomessa kasvatettujen ja Suomeen ulkomailta tuotujen koirien sukutauluverailu. Vertailu toteutettiin 18 yksilöstä hajaotannalla. Kotimaisten koirien kohdalla mukaan otettiin kymmenen isointa kasvattajaa, joiden viimeisin pentue on syntynyt enintään kymmenen vuotta sitten. Jokaiselta kasvattajalta mukana on yksi kasvatti. Tuonneista valittiin hajaotannalla mukaan kahdeksan yksilöä vuosilta 2011–2014 kaksi kultakin vuodelta.

Moni ranskanbulldoggien sukutaulu näyttää alkutarkastelulla hienolta, kun muutaman sukupolven tarkastelulla sukusiitosprosentti on hyvinkin pieni. Kuitenkin, kun sukutauluja katsotaan hiukan taaemmaksi, huomataan, että hyvinkin monen yksilön sukutaulusta alkaa tulla vastaan samoja koiria (liite 4.1.4A). Liitteen 4.1.4.A sukutauluverailusta käy ilmi, että samoja yksilöitä/sukulinjoja löytyy niin suomalaisten, kuin Suomeen tuotujenkin koirien taustoilta, yleensä alkaen neljänestä - kahdeksanteen sukupolveen. Voimakkaimmin yksilötasolla vertailussa nousevat esiin nimet: Luvmee Madly, Fire Dancer At Glenlee, Glenlee Night Hawk, Twin Lakes Gregor ja Ullah's Doux. Kaikki vertailussa käytetyt sukutaulut on tarkistettu Koiranet jalostustietojärjestelmästä ja tästä syystä tuleekin muistaa, että koirien sukusiitosprosentit on laskettu puutteellisten sukupolvitietojen mukaan, koska monelta yksilöltä puuttuu sukutaulusta huomattavia määriä koiria. Näin ollen pitää muistaa, että Koiranet jalostustietojärjestelmän antamat sukusiitosprosentit ovat pahimmillaan huomattavia aliarvioita todellisesta tilanteesta.

Urosten kohdalla keskimääräinen jalostuskäyttöikä tulisi saada nousemaan, jotta voimme olla varmempia jalostukseen käytettyjen koirien terveydellisistä ja luonteellisista ominaisuuksista. Mikäli urosta käytetään paljon nuorella iällä, ehtii se siirtää perimässään mahdollisesti olevat terveydelliset ja/tai luonteelliset ongelmat jälkeläisilleen, pahimmassa tapauksessa jopa näiden jälkeläisille ennen ongelmien esiin tuloa. Vuosina 2010–2013 tehtyjen urosten käytön kartoitusten pohjalta voidaan todeta, että jalostusohjeen suositusta minimi-ikästä ja pentumääristä noudatettiin kohtalaisen hyvin mutta populaatiotasolla vaikutus olisi voinut olla parempi. Urosten omistajien tulee kiinnittää huomiota siihen kuinka nuorena ja kuinka usein antavat urostaan jalostukseen. Jos nuorella uroksella on tehty pennut esimerkiksi kahden eri nartun kanssa, tulisi sen jalostuskäytössä pitää taukoa ja katsoa rauhassa, mitä jälkeläisistä kasvaa terveydellisesti ja luonteen osalta. Lisäksi tulee seurata miten itse uroksen terveydentila ja luonne kehittyvät, ennen kuin urosta käytetään uudelleen jalostukseen.

Liitteestä 4.1.1.A sekä diagrammista 4 nähdään, että ranskanbulldoggien sukusiitosprosentti on vuosien varrella pysynyt kohtalaisen alhaisena. Varsinkin viimeisen viiden vuoden aikana keskimääräinen sukusiitosprosentti on ollut 1 % tai sen alle. Kuten edellä todettiin, tulee kuitenkin muistaa, että Jalostustietojärjestelmän sukusiitosprosentit ovat parhaimmillaankin vain suuntaa antavia ja yleensä arvioita todellisuudesta. Kasvattajien ja harrastajien tulee muistaa myös, että sukusiitosprosentti ei pelkästään kerro rodun geneettisestä monimuotoisuudesta mutta pitämällä sukusiitosprosentit hallinnassa kasvattajat pystyvät pitämään rodun geenipoolin mahdollisimman laajana ja elinvoimaisena. Mikäli ranskanbulldoggien keskimääräinen sukusiitosprosentti nousee, altistuu rotu geenipoolin ongelmille, kuten esimerkiksi lisääntyvät terveysongelmat ja erilaiset lisääntymiskykyyn liittyvät ongelmat.

Kun tarkastellaan tehollista populaatiokokoa taulukoista 2 ja 3 sekä diagrammista 7 meidän pitää muistaa, että Jalostustietojärjestelmän laskentakaava ei pysty huomioimaan jalostukseen käytettyjen koirien epätasaisia jälkeläismääriä, eikä myöskään niiden keskinäisiä sukulaisuussuhteita. Tästä syystä nämä nyt esitetyt luvut ovat jopa kymmenkertainen yliarvio todellisesta tilanteesta. Tehollisen populaatiokoon muutoksia on kuitenkin tärkeää seurata, sillä luvut ovat kuitenkin suuntaa antavia. Ranskanbulldoggien kohdalla nähdään, että tehollinen populaatiokoko on lähtenyt hienoiseen nousuun viime vuosina (2011–2017). Rodun tehollista populaatiokokoa tulee saada nostettua entisestään eli eri yksilöitä tulee saada jalostukseen mukaan nykyistä laaja-alaisemmin.

Diagrammi 10: Jalostukseen käytettyjen ranskanbulldoggien isät/emät -suhdeluku sukupolvien 2000-2017 välillä.

Taulukoiden 2 ja 3 sekä diagrammin 10 pohjalta voidaan sanoa, että ranskanbulldoggien isät/emät suhdeluku on kohtalaisen hyvä. Sukupolvien 2000-2017 välillä luku on vaihdellut välillä 0,54-0,77. Ideaalipopulaatioissa jokaiselle nartulle käytetään eri urosta, jolloin tuo suhdeluku on 1,0 eli mitä lähempänä suhdeluku on tuota tulosta 1,0, sitä parempi on rodun jalostuspohjaa kuvaava tehollinen

populaatiokoko. Huomioitavaa tilastossa on, että vuosien 2011-2014 aikana suhdeluku kääntyi laskuun eli samoja uroksia käytettiin eri nartuille enenevässä määrin, mutta tämä suunta on saatu kääntymään parempaan päin. Isät/emät suhdelukuun 1 on erittäin haasteellista päästä, mutta Suomen Ranskanbulldogit ry pyrkii tukemaan kasvattajia valistuksella ja ohjeistuksella, jotta tämä suhdeluku saataisiin vielä enemmän noususuuntaiseksi. Yhdistyksen voimassa olevan jalostusohjeen urosten jalostuskäytön rajoitukset sekä jalostukseen käytettyjen urosten julkiset listaukset tukevat tätä tavoitetta omalta osaltaan, sekä pitävät tämän tavoitteen paremmin kasvattajien muistissa.

Viimeisen viidentoista sukupolven aikana jalostukseen käytettyjen koirien osuus koko ranskanbulldoggi-kannasta on vaihdellut välillä: urokset 6-23 % ja nartut 16-41 % (taulukot 2 ja 3 sekä diagrammi 6). Jalostukseen käytettyjen yksilöiden osuus koko kannasta on ollut viime sukupolvien aikana voimakkaasti laskusuuntaisen. Tämä taas osaltaan vaikuttaa tehollisen populaatiokoon kehitykseen ja sitä kautta pienentää rodun geneettistä monimuotoisuutta. Näitä prosenttilukuja tarkasteltaessa on muistettava myös, että ranskanbulldoggien rekisteröinnit ovat 2000-luvulla nousseet hyvin voimakkaasti eli ranskanbulldoggi-kannan koko on suurentunut huomattavasti. Kasvattajien pitää muistaa, että kaikista yksilöistä ei missään nimessä ole jalostuskoiraksi mutta olisi erittäin toivottavaa, että tulevaisuudessa uroksia ja narttuja saataisiin jalostuskäyttöön nykyistä laaja-alaisemmin.

Huolestuttavimpina liitteen 4.1.4.B taulukosta nousevat esiin urokset Dauløkke's Bouchon Blanc, Romulus Golde-ry Svajoniui Lietus, Babybull's Magnum ja Clea's Brotas. Kaikkia näitä uroksia on käytetty useammalle nartulle siten, että yhdistelmä on uusittu vähintään kaksi (2) kertaa. Huomioitavaa on myös, että Clea's Brotasta lukuun ottamatta kaikki nämä nyt taulukossa 6 korostetut urokset löytyvät myös ranskanbulldoggien 17 vuosina 2000-2014 käytetyimmän jalostusuroksen listalta (taulukko 4). 19 näistä 2-4 kertaa uusituista yhdistelmistä on myös jättänyt huomattavan määrän toisen polven jälkeläisiä, jolloin niiden vaikutus koko populaatioon on vielä isompi ja geenipoolia köyhdyttävämpi, kuin niiden yhdistelmien mistä ei toisen polven jälkeläisiä synny. Uusintayhdistelmien tekeminen ei ole rotua eteenpäin vievää jalostustyötä vaan olemassa olevan geenipohjan köyhdyttämistä ja koiramäärän lisäämistä. Suomen Ranskanbulldogit ry panostaa kasvattajien valistamiseen myös tämän asian suhteen ja asiaan kiinnitetään huomiota myös yhdistyksen jalostusohjeessa.

Yleisenä suosituksena koirarotujen geneettisen monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja tehollisen populaatiokoon säilyttämiseksi/parantamiseksi on, että koiran ensimmäisen polven jälkeläismäärä olisi maksimissaan 3-5 % sukupolven aikana rekisteröidyistä. Toisen polven jälkeläismäärän yleinen enimmäissuositus on 6-10 % sukupolven aikana rekisteröidyistä. Liitteen 4.1.4.C taulukossa tarkastellaan 17:sta vuosina 2000-2014 käytetyimmän uroksen ja 15:sta viimeisimmän sukupolven (2012-2014) aikana käytetyimmän uroksen jälkeläismääriä noihin suosituksiin nähden. Suomen Ranskanbulldogit ry antaa suosituksia urosten jälkeläismääristä jalostusohjeessaan. Narttujen jälkeläismääristä annetaan ohjeet Suomen Kennelliiton rekisteröintiohjeessa.

Liitteen 4.1.1.A taulukon pohjalta voidaan sanoa, että ranskanbulldoggin sukupolven pituus on noin 3 vuotta. Tätä kolmen vuoden sukupolven pituutta on käytetty myös liitteiden 4.1.4.C-F laskennoissa. Liitteiden 4.1.4.C ja D urokset on järjestetty 2. polven jälkeläismäärän perusteella. Urokset on numeroitu käytetyimpien urosten listan sijoituksen mukaan, jotta taulukoista näkyisi vielä selvemmin uroksen vaikutus populaatioon ja suomalaisten ranskanbulldoggien geneettiseen monimuotoisuuteen, koiran jalostuskäytön määrään nähden.

Liitteen 4.1.4.C taulukkoa tarkasteltaessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, millä aikavälillä ja minkä ikäisenä urosta on käytetty jalostukseen. Yksittäisen uroksen liikakäyttö voi olla erittäin haitallista rodulle perinnöllisten sairauksien ja ei toivottujen luonneominaisuuksien kannalta siinä tapauksessa, että uroksella astutetaan merkittävä osa yhden sukupolven nartuista. Mikäli uroksen jalostuskäyttö on pitkäjänteistä ja suunnitelmallista, ehditään nähdä sen jälkeläisnäyttö ja se voidaan huomioida niin kyseisen uroksen, kuin sen jälkeläistenkin jalostusvalintoja tehtäessä.

Liitteen 4.1.4.C taulukosta nähdään, että 17:sta vuosina 2000-2014 käytetyimmistä jalostusuroksesta 13 urosta joko alittaa tuon suositellun jälkeläisten maksimimäärän, tai on yleisen sukupolvittaisen jälkeläismäärän maksimin sisällä 1. sukupolven jälkeläismäärien mukaan. Neljä taulukon uroksista ylittää tuon yleisen prosentuaalisen jälkeläismäärä suosituksen. Toisen sukupolven mukaan katsottuna tilanne on hiukan parempi, sillä vain kolme urosta hipoo suositellun maksimin (6-10 %) rajoja ja vain kaksi urosta ylittää tuon suositellun prosentuaalisen jälkeläismäärän. Uroksien Juliano Mon Polgaris King, Romulus Golde-ry Svajoniui Lietus ja Zed Enigmatique If toisen polven jälkeläismäärät ovat yleisesti suositellun maksimirajoilla eli niiden itsensä ja niiden 1. polven jälkeläisten jalostuskäyttö on saatava hidastumaan varsinkin, kun huomioidaan, että kaksi näistä uroksista löytyy myös taulukon 4.1.4.D käytetyimpien urosten kärkipäästä. Listattujen urosten 1. polven jälkeläisten jalostuskäyttöä on harkittava tarkasti.

Liitteen 4.1.4.D taulukosta nähdään, että viimeisimmän sukupolven (2012–2014) aikana 15:sta käytetyimmistä jalostusuroksesta yksikään ei ylitä yleisiä prosentuaalisia jälkeläismäärä suosituksia (5 % ja 10 %). 1. polven mukaan katsottuna maksimissaan 3 %:n suositus ylittyy kolmen uroksen kohdalla. 2. polven jälkeläisten osalta taas maksimin alaraja 6 % ylittää kaksi urosta. Nämä kaksi urosta ovat Zed Enigmatique If ja Romulus Golde-ry Svajoniui Lietus, jotka mainitaan myös liitteen 4.1.4.C taulukon yhteydessä. Toisaalta tulee myös ottaa huomioon, että Suomen Kennelliiton yleisessä jalostusstrategiassa on maininta, missä kannustetaan kasvattajia käyttämään jalostukseen mahdollisimman pitkäikäisistä suvuista tulevia koiria. Liitteiden 4.1.4.C ja D taulukoista voidaan laskea, että osa uroksista on saanut jälkeläisiä yli 7-vuotiaana.

Liitteiden 4.1.4.E ja F taulukoissa tarkastellaan 16:sta vuosina 2000-2014 käytetyimmän nartun ja 15:sta viimeisimmän sukupolven (2012-2014) aikana käytetyimmän nartun jälkeläismääriä Suomen Kennelliiton yleisiin jälkeläismäärä suosituksiin nähden. Molemmissa taulukoissa nartut on järjestetty 2. polven jälkeläismäärän perusteella. Nartut on numeroitu käytetyimpien narttujen listan sijoituksen mukaan, jotta taulukoista näkyisi vielä selvemmin nartun vaikutus populaatioon ja suomalaisten ranskanbulldogien geneettiseen monimuotoisuuteen, koiran jalostuskäytön määrään nähden.

Narttujen kohdalla tilanne luonnollisestikin on yleensä parempi kuin urosten. Kahta liitteen 4.1.4.E taulukosta löytyvää poikkeusta lukuun ottamatta näin on myös ranskanbulldogeissa. Liitteen 4.1.4.E taulukosta nähdään, että kahta narttua lukuun ottamatta kaikki alittavat tuon Suomen Kennelliiton yleisen prosentuaalisen jälkeläismäärän sukupolvea kohden niin 1. sukupolven, kuin 2. sukupolven jälkeläisten suhteen. Listalla mainittujen narttujen jälkeläisten jalostuskäyttöä on harkittava tarkasti. Joidenkin listattujen narttujen kohdalla tulee toisaalta myös huomioida niiden syntymäajat ja ajankohta, jolloin niitä on käytetty jalostukseen. 2000-luvun alussa Suomen ranskanbulldoggi-kanta oli huomattavasti nykyistä pienempi ja toisaalta -kuten uroksilla- myös nartuilla pitkäikäisestä suvusta tuleminen puolustaa terveenä pysyneen hiukan vanhemmankin nartun jalostuskäyttöä, mikäli myös jälkeläisnäyttö tukee tätä.

Ranskanbulldoggi ei kuulu PEVISA-ohjelmaan ja näin ollen sillä ei ole rekisteröintiin vaikuttavia jälkeläismäärän rajoituksia, mutta Suomen Ranskanbulldogit ry:n jalostusohje suosittaa jalostukseen käytettävien koirien jälkeläismääristä seuraavaa:

- Uroksen jälkeläismäärä saa olla enintään 5 % vuosittaisesta pentuerekisteröintimäärästä. Vuoden 2014 rekisteröintien pohjalta uroksen pentumäärä saisi olla noin 22 pentua / vuosi.
- Uroksen suositeltu vähimmäisikä astutushetkellä on 18 kk. Nuoren uroksen käytössä tulee myös huomioida, että esimerkiksi toisten pentujen jälkeen olisi hyvä pitää hiukan taukoa ja katsoa, mitä näistä kahdesta ensimmäisestä pentueesta kehitty.
- Alle 5-vuotiaalla uroksella saa olla enintään 50 jälkeläistä ja uroksen koko elinajan pentumäärän suositellaan jäävän alle 80 pennun.

Liitteen 4.1.4.G sukutauluista nähdään, että käytetyimpien jalostusurosten ja -narttujen välillä on joitain läheisiä sukulaisuussuhteita. Urosten puolella esiin nousee Luidzhi, joka on itse kymmenenneksi käytetyin uros ja isänä yhdenneksitoista käytetyimmällä uroksella. Romulus Golde-ry Svajoniui Lietus on itse toiseksi käytetyin uros ja isänä toiseksi käytetyimmällä nartulla. Dauløkke's Bouchon Blance on itse viidenneksi käytetyin uros ja isänä yhdenneksitoista käytetyimmällä nartulla. Juliano Mon Polgaris King

on itse neljänneksitoista käytetyin uros ja isänä yhdeksänneksi käytetyimmällä nartulla. Nartuissa Nexa Polgaris King on itse kolmanneksitoista käytetyin narttu ja äitinä yhdeksänneksi käytetyimmällä nartulla.

Edellä nimeltä mainittujen käytetyimpien jalostusurosten ja -narttujen listalta löytyvien koirien jalostuskäyttöä tulisi harkita tarkkaan, jotta niiden geenijälki ei pääse kaventamaan ranskanbulldoggien jalostuspohjaa Suomessa. Samasta syystä kaikkien jalostukseen käytetyimpien listalta löytyvien urosten ja narttujen ja niiden toisen polven jälkeläisten jalostuskäytön tulee olla maltillista ja erittäin suunnitelmallista tulevaisuudessa.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

Ranskanbulldoggi on kehitetty aikanaan taistelukoirista ja historiansa aikana sitä on käytetty myös pientuholaisten torjuntaan. Tänä päivänä ranskanbulldoggi on puhtaasti seurakoira, jonka luonnetta rotumääritelmässä kuvataan: ”seurallinen, iloinen, leikkisä, reipas ja tarkkaavainen. Erityisen kiintynyt isäntäväkeensä ja lapsiin”. Yksi syy rodun suosioon on sen hurmaava luonne. Ranskanbulldogit ovat omapäisiä, mutta leikkisiä ja seurallisia koiria ja sopivat hyvin koko perheen koiriksi. Ranskanbulldoggi tulee yleensä hyvin toimeen lasten kanssa eikä säikähdä kovaa meteliä tai hieman rajujakaan otteita. Ranskanbulldoggi kiintyy voimakkaasti perheeseensä ja tahtoo olla mukana kaikissa perheen arkirutiineissa. Muihin koiriin ranskanbulldoggi suhtautuu ystävällisesti. Se ei aloita tappelua, mutta puolustaa itseään, jos tilanne sitä vaatii. Vaikka ranskanbulldoggi polveutuukin taistelukoirista, sen ei tule olla aggressiivinen muita koiria tai ihmisiä kohtaan. Ainoat taistelukoiramaiset jäänteet voi huomata sen tavasta leikkiä. Leikkivä ranskanbulldoggi juoksee, hyppii, painii ja tarttuu mielellään hampaillaan toiseen koiraan. Rottakoira-ajoilta periytyvä reaktionopeus näkyy useissa ranskanbulldogeissa ja osa yksilöistä saalistaa yhä mielellään pieniä tuhoeläimiä.

Ranskanbulldogilta ei vaadita luonnetestitulosta valionarvon saavuttamiseksi. Koiranetin mukaan suomalaisista ranskanbulldogeista 147 on käynyt luonnetestissä vuoden 2017 loppuun mennessä. Määrä on melko pieni, eikä täten anna luotettavaa kuvaa koko populaation luonteesta.

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Ranskanbulldoggi on rotumääritelmässä (liite 4) mainitun käyttötarkoituksen mukaan seurakoira ja tuota virkaa ranskanbulldoggi hoitaa edelleen tänäkin päivänä kunniakkaasti. Yksi ranskanbulldoggien iso valttikortti on niiden luonne, jota rotumääritelmässä kuvataan seuraavasti: "Seurallinen, eloisa, leikkisä ja reipas seurakoira. Erityisen kiintynyt isäntäväkeensä." Lisäksi ranskanbulldoggien rotumääritelmässä sanotaan, että koiran ”tulee vaikuttaa aktiiviselta ja älykkäältä.”

4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin

Ranskanbulldoggi on seurakoira.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus

Ranskanbulldoggien PEVISA astuu voimaan 1.1.2021, mutta se ei sisällä luonnevaatimuksia. Ranskanbulldogeille on kuitenkin tehty luonnetestin ihanneprofiili, joka löytyy liitteestä Liite 4.2.3.

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Ranskanbulldoggi on seurallinen, vilkas ja ystävällinen perhekoira. Rotuna ranskanbulldoggi tarvitsee määrätietoisen peruskasvatuksen. Ranskanbulldogin ei tule olla pelokas, arka tai aggressiivinen.

Ensimmäinen ranskanbulldoggi luonnetestattiin vuonna 1994. 01.01.2018 mennessä Suomessa on virallisesti luonnetestattu 147 ranskanbulldoggia. Näin pienestä otannasta ei voida tehdä merkittäviä johtopäätöksiä koko rodun käyttäytymisestä ja luonteesta mutta suuntaa antavia tuloksia tästä 147 koiran joukosta saadaan.

Yhden testissä käyneen ranskanbulldogin testaus on jouduttu keskeyttämään. 146 yksilön testitulosten lopputulokset vaihtelevat välillä 50 pistettä–290 pistettä.

Tavoitteena jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokaudelle on järjestää lisää luonnetestejä. Ranskanbulldoggien luonnetestin ihanneprofiili löytyy liitteestä Liite 4.2.3.

Luonnekysely

Jalostustoimikunta toivoo, että kaikki ranskanbulldoggien omistajat täyttävät yhdistyksen internetsivuilla olevasta linkistä löytyvän luonnekyselykaavakkeen omasta/omista koiristaan. Luonnekyselyn linkki löytyy myös JTO:n lopusta. Luonnekyselyyn on 31.12.2017 mennessä tullut kaikkiaan 86 vastausta. Otannan koirien keski-ikä vastaushetkellä oli 2,5 vuotta ja koirista 55 kpl on uroksia ja 31 kpl narttuja.

Kyselyssä kysytään ranskanbulldogin käyttäytymisestä erilaisissa tilanteissa sekä ranskanbulldogin suhtautumisesta eri ikäisiin ihmisiin ja muihin koiriin. Kaikki otannan koirat suhtautuvat omiin perheenjäseniin joko iloisesti tai rauhallisesti, 88,4 % suhtautuu myös vieraisiin ihmisiin iloisesti ja 81,4 % suhtautuu lapsiin iloisesti. 70,9 % otannan koirista suhtautuvat vieraisiin koiriin innokkaasti, reilu 19 % varautuneesti ja reilu 10 % hyökkäävästi. Lähes kaikki otannan koirista suhtautuvat vieraaseen paikkaan uteliaasti paikkaa tutkaillen tai rauhallisesti ja vain 2,3 % varautuneesti. 95,6 % koirista antaa ihmisen koskea/ottaa pois koiran lelun tai ruuan.

Kyselyn perusteella ranskanbulldogit ovat pääsääntöisesti ihmisystävällisiä koiria, jotka suhtautuvat uusiin ja yllättäviinkin tilanteisiin innokkaana, uteliaina ja/tai rauhallisesti. Kuitenkin myös pelokkaita, varautuneita sekä aggressiivisiäkin koiria esiintyi muutama jopa näin pienessä otoksessa. Yhdistyksen jalostustoimikunta muistuttaa, että aggressiivista tai arkaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

Luonnetesti ja MH-luonnekuvaus

Vuonna	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	
LTE	25	12	11	16	9	18	16	7	koiraa
LTE-				1					koira
MH	1			2	1				koiraa

Jalostustarkastus

Yhdistys tulee ottamaan jalostustarkastukset käyttöön vuonna 2019 kun rodun ihanneprofiili saadaan valmiiksi.

Näyttelyt

Ranskanbulldoggi on näyttelyissä lähes poikkeuksetta luonteeltaan rodunomainen eli helposti lähestyttävä ja ystävällinen.

Sukupuolten väliset erot

Sukupuolten välillä luonteessa ei ole merkittävää eroa.

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rotu on puhtaasti seurakoira.

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Terveen hermorakenteen omaavalla ja asianmukaisen kotikasvatuksen saaneella ranskanbulldogilla ei ole yksinolon liittyviä ongelmia. Ranskanbulldoggi on aktiivinen ja reipas rotu, joka on tyytyväinen saadessaan tarpeeksi rodulle sopivia aktiviteetteja. Kuten edellä mainittiin, ranskanbulldoggi on näyttelyissä lähes poikkeuksetta rodunomainen ja helposti lähestyvissä ja ystävällinen. Samaa kertovat myös kasvattajien ja harrastajien arkikokemukset. Ranskanbulldoggiyhdistys on julkaissut Internet-sivuillaan luonnekyselykaavakkeen, johon toivotaan runsaasti vastauksia (ks. yllä, kohta 2.4.2) sekä pentuseurantakyselyn, jolla pyritään saamaan kattava kuva myös lisääntymiskäyttäytymisestä. Jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokaudella kyselyn vastausprosenttia pyritään nostamaan tiedottamalla kasvattajia asiasta.

Lisääntymiskäyttäytyminen

Ranskanbulldoggien astutukset sujuvat pääsääntöisesti luonnollisesti. Toisinaan avustamista kuitenkin tarvitaan. Tähän syynä voi olla esim. koirien huomattava kokoero.

Sosiaalinen käyttäytyminen

Ranskanbulldogin tulee olla sosiaalinen ja ystävällinen. Rodun yksilöiden käyttäytyminen on hyvin pitkälle sen saamista kokemuksista ja kasvatuksesta.

Pelot ja ääniherkkyys

Rodun ei tule olla pelokas eikä ääniherkkä. Kasvattajien tulee kiinnittää tähän suurta huomiota valitessaan jalostuskoiria, jottei ongelmia ilmaantuisikaan.

Ikään liittyvät käytöshäiriöt

Ikääntymiseen liittyvät muutokset kuten esim. havainnointikyvyn heikkeneminen saattaa aiheuttaa muutoksia koiran käyttäytymisessä kuten kaikilla muillakin roduilla.

Rakenteelliset tai terveydelliset seikat, jotka voivat vaikuttaa koirien käyttäytymiseen

Rodussa ei esiinny merkittäviä rakenteellisia tai terveydellisiä syitä tai seikkoja, jotka vaikuttaisivat suoraan koirien käyttäytymiseen. Poikkeuksena voidaan todeta mahdollisen kivun tai hormonaalisten muutosten aiheuttamat luonteen muutokset.

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta

Rotu on luonteeltaan tasapainoinen ja vilkas, omistajiinsa kiintyvä. Suureen populaation mahtuu muutamia ääripäitä (kuten arkoja tai aggressiivisia yksilöitä); näidenkin yksilöiden kohdalla on otettava huomioon kotikasvatuksen merkitys.

Kasvattajien tulee kiinnittää huomiota jalostuksessa käytettävien koirien luonteesiin, jotta ne vastaavat rotumääritelmän ihannetta.

Kasvattajien tulee kertoa pennun hankkijoille rodun ominaispiirteistä ja rodun oikeasta kotikasvatuksesta. Pennun hankkijoiden tulee perehtyä rodun keskeisiin piirteisiin ja rodun asianmukaiseen kotikasvatukseen, jotta ongelmilta vältyttäisiin.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Ranskanbulldoggien PEVISA astuu voimaan 1.1.2021 sisältäen: Pentujen vanhemmista tulee astutushetkellä olla voimassa oleva polvitarkastuslausunto, silmätarkastuslausunto, selkätutkimuslausunto (VA, LTV, IDD ja SP) ja sydämen auskultaatiolausunto. Silmätarkastus voidaan tehdä aikaisintaan 12 kk iässä ja lausunto on voimassa 24 kk. Perinnöllinen kaihi, PRA sekä tRD sulkevat koiran jalostuksesta. Tulos ” muu vähämerkityksellinen kaihi/katarakta ” ei kuitenkaan sulje koiraa pois jalostuksesta. Patellaluksation raja-arvo on aste 1 ja tuloksen 1 saanut koira on paritettava tuloksen 0 saaneen koiran kanssa. Sydämen auskultaatiolausunto annetaan aikaisintaan 12 kk iässä ja lausunto on voimassa 24 kk. Koira ei saa osoittaa merkkejä mistään perinnöllisestä sydänsairaudesta.

4.3.2 Rodulla todetut merkittävimmät sairaudet

SILMÄT

1. Sidekalvontulehdukset
2. Sarveiskalvon tulehdukset
3. Kirsikkasilmä

HENGITYSTIET (BRAKYKEFAALINEN SYNDROOMA)

1. Ahtaat ylähengitystiet
2. Ahdas suuontelo ja pidentynyt pehmeä kitalaki
3. Ahdas nielu (evertoituneet sakkulukset)
4. Kitalaki – ja huulihalkiot
5. Vajaakehittynyt trakea

SELKÄONGELMAT

1. Epämuodostuneet selkänikamat ja häntä
2. Spondyloosi
3. Selkärangan välilevytyrä

IMMUUNIJÄRJESTELMÄ

1. Atopia
2. Ruoka-aineallergia
3. Demodikoosi

Tarkemmin merkittävimmistä sairauksista:

Hengitystiet (brakykefaalinen oireyhtymä)

Brakykefaalinen syndrooma on lyhytkalloisuuden (brakykefalia) aiheuttama hengitysoireyhtymä. Oireyhtymän taustalla on lyhentyneen kallon ja hengitysteiden pehmytkudoksen välinen epäsuhta: vaikka koiran kallon luusto on pienentynyt, ei kallon sisäinen pehmytkudos ole vähentynyt samassa suhteessa. Tästä aiheutuu hengitysteiden ahtautta ja pahimmillaan koiran elämänlaatua vakavasti alentavia hengitysongelmia.

Brakykefaalisen oireyhtymän (BOAS) ensisijaiset rakenteelliset muutokset ja epämuodostumat ovat lyhyt kuono, ahtaat sieraimet sekä nenän eteinen, epämuodostuneet nenäkuorikot ja muut nenäontelon ahtaumat, pidentynyt pehmeä kitalaki ja muut nenänielun rakenteelliset muutokset. Ahtaat hengitystiet ja siitä aiheutuva alipaine nielussa aiheuttavat myös toissijaisia muutoksia, kuten kurkunpään umpipussien ympärikäntymistä (evertoituneet sakkulukset) ja kurkunpään rakenteiden romahtamista. Brakykefaliaan liittyy myös henkitorven ja keuhkoputkien vajaakehitys. Brakykefalia aiheuttaa myös ongelmia koiran lämmönsäätelykyvyssä; nenäkuorikot toimivat osana koiran jäähdytysjärjestelmää ja kuorikoiden epämuodostumat ja pienentynyt pinta-ala heikentävät jäähdytysjärjestelmän toimintaa ja altistavat lyhytkuonoisen koiran lämpöhalvaukselle.

Kennelliiton terveystarkastuksen väliaikaraportista (Ranskis-lehti 3/2015) käy ilmi, että 150 ranskanbulldogin joukossa yli puolella on raportoitu hengityselimistön ongelmia tai sairauksia (koiria, joilla ei ole havaittu hengitysongelmia on otoksessa 44,67 %). Ranskanbulldogiyhdistyksen terveystarkastuksen yhteenvedon tulokset näyttävät samansuuntaisilta, 299 ranskanbulldogista 54 % on todettu joitakin ahtaisiin hengitysteihin liittyviä ongelmia.

BOAS:in esiintymisriski on voimakkaasti yhteydessä koiran kuonon pituuteen. Tutkimuksissa on todettu, että riski kasvaa selvästi, mikäli koiran kuonon suhde kallon pituuteen on alle 0,5. Tutkijaryhmä esittää myös, että jalostukseen käytettävien koirien kuonon suhde kalloon (CFR-luku, craniofacial ratio) olisi suurempi kuin 0,2. Englantilaisilla ranskanbulldogeilla tehdyssä tutkimuksessa todettiin että ahtaat sieraimet ovat selkeästi yhteydessä BOAS-oireisiin (sierainaukot arvosteltu asteikolla avoimet/lievästi ahtautuneet/selvästi ahtautuneet/ vakavasti ahtautuneet). Tutkimuksessa havaittiin myös, että BOAS-oireilu on yleisempää uroksilla ja että se on yhteydessä koiran ylipainoon. Huomattavaa on myös ettei 60% koirien omistajista tunnistanut koiran hengitysvaivoja.

Brakykefaalinen oireyhtymä oireilee monin tavoin. Selkeimpiä oireita ovat erilaiset hengitysvaivat kuten rohiseva ja vinkuva hengitys, voimakas kuorsaaminen, voimakas hengityslihasten käyttö, kakominen, alentunut rasituksensietokyky, pyörtyily ja uniapnea eli hengityskatkokset unen aikana, muut uniongelmat sekä puklailu, (vaahdon) oksentaminen ja mahdollisesti muut ruoansulatusjärjestelmän ongelmat. Vaikeimmissa tapauksissa koira tarvitsee nielua avartavan kirurgisen toimenpiteen. Myös painonhallintaan tulee kiinnittää huomiota, sillä ylipaino voi pahentaa hengitysoireita.

Toimenpiteet jalostuksessa

Jalostukseen tulee käyttää vain vaivattomasti hengittäviä yksilöitä, joiden hengitys on ongelmatonta myös rasituksessa. Myös sierainaukkojen kokoon sekä kuonon suhteelliseen pituuteen tulee kiinnittää huomiota, joskin koiran hengityksen ja rasituksensietokyvyn kokonaisvaltainen arviointi on tärkeämpää kuin yksittäisten tekijöiden tarkkailu. Jalostuksesta ei tule poistaa hyvin hengittäviä yksilöitä, vaikka näiden kuonon suhteellinen pituus (CFR-luku) olisikin lyhyempi kuin tutkimuksissa suositeltu arvo $> 0,2$.

Hengitysongelmia voi arvioida mm. tarkkailemalla sierainaukkojen kokoa sekä koiran hengitysäänien voimakkuutta, hengityksen tiheyttä ennen ja jälkeen rasituksen ja kiinnittämällä huomiota hengityslihasten käyttöön. Myös jatkuva hengitys suun kautta sekä läähätys ja alentunut rasituksensietokyky ovat merkkejä hengitysongelmista. Vakava-asteisimmassa oireyhtymässä koira kärsii hapenpuutteesta, joka näkyy ihon/limakalvojen sinertämisenä (syanoosi) tai tajunnanmenetyksenä.

Objektiivisen tuloksen saamiseksi voidaan tulevaisuudessa myös käyttää hyväksi Kennelliiton kävelytestiä, jossa koiran tulee suorittaa kilometrin kävelymatkan korkeintaan 12 minuutissa ja palautua siitä riittävästi seuraavan 15 minuutin aikana. Yhdistyksen jalostustoimikunta kouluttaa kasvattajia sekä ulkomuototuomareita arvioimaan hengitysongelmien vakavuutta ja informoi koirien omistajia hengitysongelmien hoitamisesta sekä järjestää virallisia kävelytestejä Kennelliiton aikataulujen ja ohjeistuksen mukaisesti. Ranskanbulldoggien vuonna 2015 uudistetussa rotumääritelmässä kiinnitetään asiaan myös huomiota aiempaa tarkemmin, hylkäävinä virheinä mainitaan mm. täysin sulkeutuneet sieraimet sekä hengitysvaikeudet. Myös Kennelliiton rotukohtaiset ohjeet liioiteltujen piirteiden huomioimisesta ulkomuotoarvostelussa neuvovat kiinnittämään huomiota hengityselimistön ongelmiin ja näin pyrkivät ennaltaehkäisemään epätervettä kasvatustyötä näyttelytoiminnan kautta.

Selkä

Ranskanbulldoggien selkärangassa voi esiintyä synnynnäisiä ja perinnöllisiä rakennevikoja (epämuodostuneet selkänikamat ja häntä sekä välimuotoinen lanne-ristinikama) sekä sekundäärisiä muutoksia (välilevyjen rappeutuminen ja välilevykalkkeumat sekä spondyloosi).

Epämuodostuneet nikamat (puoli- ja perhosnikamat, selkärankahalkio eli spina bifida) sekä välimuotoinen lanne-ristinikama liittyvät ranskanbulldoggien selän rakenteeseen, etenkin ns. korkkiruuvihäntään sekä rodulle tyypilliseen selän ylälinjaan, jota kutsutaan karpinseläksi (rotumääritelmän mukaisesti koiran selkä kohoaa säästä lanteeseen asti). Synnynnäiset epämuodostumat saattavat aiheuttaa koiralle kipuja ja neurologisia ongelmia, mikäli epämuodostunut nikama vahingoittaa selkäydintä. Liian tiukasti alaspäin kiertynyt häntä taas saattaa altistaa ulostamisvaikeuksille ja häntäpoimun tulehduksille. Epämuodostuneisiin nikamiin liittyvät myös selän vinoutuminen ja kaareutuminen (skolioosi, lordoosi ja kyfoosi), joiden johdosta selkä on altis tapaturmille.

Spondyloosilla tarkoitetaan selkärangan rappeumasairautta, jossa selkänikamien laidoille muodostuu luupiikkejä ja luusillottumia selkänikamien välille. Spondyloosi voi olla perinnöllinen sairaus tai syntyä toissijaisena muutoksena. Spondyloosi voi olla oireeton tai aiheuttaa koiralle vakaviakin kipuja sekä rangan jäykkyyttä.

Välilevyjen rappeuma altistaa koiran välilevytyrälle (nk. mäyräkoirahalvaus), joka lievänäkin aiheuttaa koiralle hermokipua ja voi vakavimmillaan halvaannuttaa koiran ja johtaa näin koiran lopetukseen. Varhainen välilevyjen rappeutuminen on yhteydessä kondrodystrofiaan, eli perinnölliseen lyhytkasvuisuuteen. Vaikka ranskanbulldogit eivät kuulu geneettisesti kondrodystrofisiin rotuihin, esiintyy rodussa huomattavan paljon välilevyjen varhaista rappeutumista ja kalkkeutumista, jotka ovat merkittävä riskitekijä välilevytyrän syntymiselle. Koska röntgenkuvin esiintyvät kalkkeutuneet välilevyt ennustavat selkeästi koiran riskiä saada oireita, voidaan välilevytyrän esiintymistä populaatiossa pienentää seulomalla jalostukseen käytettäviä koiria röntgenkuvin.

Esiintyvyys

Ranskanbulldogiyhdistyksen terveystarkastuksesta käy ilmi, että kaikkiaan n. 17,5 prosenttia 299 ranskanbulldogista on oireillut selkäänsä jollain tavalla. Kennelliiton terveystarkastuksen väliaikaraportista (Ranskis-lehti 3/2015) käy ilmi, että selkäongelmat ovat ranskanbulldogeilla selvästi yleisempiä kuin muilla roduilla; 150 ranskanbulldogin joukossa välilevytyrä on aiheuttanut oireita 17,95 % koirista (kun kaikkien rotujen kesken yleisyys on 3,75 %). Spondyloosia on tavattu 33,33 % ranskanbulldogeista (muilla roduilla osuus on 15,42 %) ja nikamien kehityshäiriö on todettu 48,72% ranskanbulldogeista (muilla roduilla prosenttiosuus on 4,65). Kuolinsyytilastosta käy ilmi, että selkäsairaudet ovat ranskanbulldogeilla suurin yksittäinen, nimetty kuolinsyy (77 kpl / 450 koirasta). Selkäsairauksien vuoksi lopetettujen koirien keski-ikä on 4 v. 5 kk. Selkäsairauksien joukosta merkittävimpana syynä koiran lopetukseen kuolinsyytilastossa nousee välilevytyrä, eli ”mäyräkoirahalvaus”.

Viralliset tutkimukset ja toimenpiteet jalostuksessa

Kennelliiton virallisia lausuntoja röntgentutkimuksista on annettu spondyloosin (SP) osalta kaikille rodulle 1.7.2012 alkaen, muita rotukohtaisia lausuntoja (nikamien epämuotoisuus, VA, välimuotoinen lanne-ristinikama LTV sekä välilevyjen rappeutuminen ja välilevykalkkeutumiset, IDD) 1.6.2013 alkaen kuvatuille koirille. Ranskanbulldogit ovat saaneet IDD-lausuntoja vuoden 2014 alusta lähtien (joskin lausuntoja on annettu takautuvasti vuoden 2013 lopulta lähtien).

Nikamien epämuodostumista (VA) lausunnon voi saada 12 kuukautta täyttänyt koira. Kennelliiton terveystutkimuslausunnossa nikamien epämuotoisuus on jaoteltu viiden portaan asteikolla, jossa VA0 tarkoittaa normaalia selkää, jossa ei ole muutoksia ja VA4 vaikeasti epämuodostunutta selkää jossa 10 tai useampia epämuodostuneita nikamia. Ranskanbulldogeilla nikama-anomaliat ovat erittäin yleisiä, ja jalostuspohjan pitämiseksi tarpeeksi laaja-alaisena, pelkästään nikamamuutosten esiintymisen perusteella ei koira voida toistaiseksi sulkea pois jalostuksesta. Yhdistyksen jalostustoimikunta ei suosittele tehtäväksi yhdistelmiä, joissa molemmilla vanhemmilla nikamien epämuotoisuus on VA3 tai VA4. Koiran, jolla on todettu olevan spina bifida, dermoid sinus tai skolioosi, jalostuskäyttöä tulee vakaasti harkita eikä kahta samanlaista löydöstä tule yhdistää.

Välimuotoisesta lanne-ristinikamasta (LTV) voi saada lausunnon 12 kuukautta täyttänyt koira, lausuntojen asteikko on viisiportainen, jossa LTV0-tuloksen saaneella koiralla ei ole muutoksia lanne-ristinikamassa ja tulokset LTV1-4 merkitsevät erityyppisiä epämuodostumia tai nikamien puutoksia. Kennelliiton asiantuntija-artikkelin mukaan ”LTV-muutosten yleisyydestä eri roduissa ei juurikaan ole vielä tietoa. Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta suosittelee jättämään oireilevat koirat pois jalostuksesta. Kaikkia oireettomia koiria voi käyttää, mutta LTV1–LTV4 -tuloksen saaneet koirat suositellaan yhdistämään vain LTV0-koirien kanssa. Tällaisten yhdistelmien jälkeläisiä suositellaan kuvattavaksi, jotta LTV-muutosten periytyemisestä ja merkityksestä saadaan lisää tietoa.” Ranskanbulldoggien kohdalla on kuitenkin huomioitava, etteivät tulokset ole vertailukelpoisia muiden rotujen kanssa, ranskanbulldogeille tyypillisen korkkiruuvihännän johdosta. Korkkiruuvihännän vuoksi jokaisen ranskanbulldogin ristiluu on käytännöllisesti katsoen jossain määrin epämuodostunut. Jalostustoimikunta ei suosittele tekemään yhdistelmiä, joissa molemmilla vanhemmilla on LTV1 - LTV4.

Spondyloosi (SP) arvostellaan asteikolla SP0, puhdas - SP4, vaikea (täysiä tai vajaita silloittumia ja/tai suuria saarekkeita 8 tai useammassa nikamavälissä) ja lausunnon voi saada 24 kk täyttänyt koira. Joillain roduilla spondyloosi on selkeästi perinnöllinen sairaus, mutta ranskanbulldoggien kohdalla spondyloosi liittyyneen pikemminkin nikamamuutoksiin ja luusilloittumiset ovat kehittyneet tukemaan heikkoa rankaa. Vaikka syntymekanismi on toistaiseksi epäselvä, voidaan jalostuksessa noudattaa Kennelliiton suositusta jonka mukaan ”käytettäessä spondyloosia sairastavaa koira pyritään etsimään sille partneri, joka on spondyloosivapaa (SP0) tai jolla on vain lieviä muutoksia. Nuoren, keskivaikeaa (SP3) spondyloosia sairastavan koiran jalostuskäyttöä tulee harkita tarkkaan ja vaikeaa (SP4) spondyloosia sairastavat yksilöt tulisi sulkea pois jalostuksesta.” Jalostustoimikunta ei suosittele käyttämään jalostukseen SP4 tuloksen saanutta koira, koska koirarekisteriohjeen mukaisesti koira voi saada ainoastaan yhden pentueen, joka merkitään EJ rekisteriin.

Välilevyjen rappeutumista ja välilevykalkkeutumista (IDD) voi saada lausunnon 24 kuukautta täyttänyt koira. Arvostelussa käytetään asteikkoa IDD0 (puhdas, ei muutoksia) - IDD4 (5 tai enemmän osittain tai kokonaan kalkkeutunutta välilevyä). Koirien suositeltu kuvausikä on 24–42 kuukautta, jolloin lausunnot ovat mahdollisimman luotettavia. Rappeutuneet välilevyt ovat vaurioalttiita ja voivat johtaa välilevytyrään, eli ns. mäyräkoirahalvaukseen. Välilevykalkkeutumien lukumäärä periytyy ja kalkkeutuneiden välilevyjen määrällä on yhteys sairastumisriskiin. Röntgenseulonta on tutkimuksissa osoittautunut toimivaksi tavaksi vastustaa sairauden esiintymistä. Jalostuksessa suositellaan käyttämään yksilöitä, joilla on mahdollisimman vähän kalkkeutuneita välilevyjä sekä yhdistämään huonomman tuloksen saaneita koiria vain parempiin. Jalostustoimikunta ei suosittele tehtäväksi yhdistelmiä, joissa molemmilla vanhemmilla on IDD3.

Yhdistys suosittelee kuvauttamaan koirat virallisesti kaksivuotiaina, jotta rodun selkätalanteesta ja ongelmien yleisyydestä saadaan luotettava kokonaiskuva. Jalostusvalinnoissa tulee kiinnittää huomiota

virallisiin kuviin sekä lausuntoihin ja välttää yhdistämästä kahta huonoa yksilöä. Oireilevia koiria ei tule käyttää jalostukseen. Asteikon huonoimman tuloksen saaneen koiran jalostuskäyttöä tulee harkita erittäin tarkkaan. Yhdistys kerää lisätietoja virallisesti selkäkuvatuista koirista kartoittaakseen tietoa selkämutoosten yhteydestä oireiluun sekä tukee lahjoituksin koiransa virallisesti kuvattaneita jäseniä.

Immunologiset ongelmat

Ranskanbulldogeilla on todettu useita eriaisteisia immunologisia ongelmia, kuten atopiaa, atooppista dermatiittia, ruoka-aineallergioita, hiivayliherkkyyttä, furunkuloosia sekä demodikoosia.

Kennelliiton terveystarkastuksen väliaikaraportista (Ranskis-lehti 3/2015) käy ilmi, että 150 ranskanbulldogin joukossa ranskanbulldogeilla esiintyy muita rotuja useammin toistuvia tai jatkuvia allergiatyyppejä oireita kuten ihon ja tassujen kutinaa, hilseilyä tai punoitusta ja tassutulehduksia (21,33 %). Ranskanbulldogiyhdistyksen terveystarkastuksen yhteenvedon mukaan n. 27 prosentilla ranskanbulldogeista on jonkinlaisia immunologisia ongelmia (allergia, atopia, demodikoosi, eli sikaripunkin aiheuttama ihotulehdus). Tämän lisäksi 30 % koirista on jonkinlaisia toistuvia tulehduksia, mikä kertonee ongelmista koiran vastustuskyvyssä.

Allerginen ja atooppinen oireilu on usein koiran elämänlaatua selkeästi alentava tekijä ja etenkin kutinaoire on koiran näkökulmasta kipua. Allergiset sairaudet eivät ole parannettavissa, ja ongelmien aiheuttaja voi olla hankala diagnosoida. Hoitokeinoina voidaan käyttää ruokavaliota (mikäli koiralla on ruoka-aineallergia), lääkehoitoa (antibiootit, kortisoni, oklasitinibi), paikallishoitoja (shampoopesut ja paikallisvoiteet) ja siedätyshoitoa. Atopian periytyvyys on 40 %, mutta sairauden puhkeamiseen vaikuttavat useat ympäristötekijät perimän ohella.

Allergista, atopiasta tai toistuvista tulehduksista kärsivää tai demodikoosin (sikaripunkki) sairastanutta koiraa ei tule käyttää jalostukseen. Myöskään koiraa, joka on useassa eri yhdistelmässä jättänyt voimakkaasti oireilevia tai demodikoosin sairastaneita jälkeläisiä, ei tule käyttää jalostukseen. Myös koiran rakenteeseen tulee kiinnittää huomiota: liioiteltuihin ulkomuotopiirteisiin liittyviä tulehdussairauksia voidaan ehkäistä välttämällä jalostuskäytössä koiria, joilla esiintyy sellaisia piirteitä, jotka saattavat aiheuttaa tulehduksia (liialliset ihopöimut, tiukka häntä).

Edellämäinittujen ihosairauksien lisäksi on mahdollista, että ranskanbulldogeilla esiintyy diluutiiväriyteen liittyvää ihosairautta, jota kutsutaan ”sinisen koiran syndroomaksi”. Sininen väri on rotumääritelmän mukaisesti ranskanbulldogilla hylkäävä virhe. Jotta uusi ihosairaus ei pääse leviämään suomalaisten ranskanbulldogien keskuuteen, tulee jalostusvalinnoissa pyrkiä minimoimaan sinisen värin esiintyminen esimerkiksi geenitestaamalla jalostukseen käytettävät koirat D-lokukseen suhteen. Yhdistyksen jalostusohjeen mukaan ulkoasultaan sinisen tai muun rotumääritelmästä poikkeavan värin omaavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen, eikä kahta sinisen tai muun rotumääritelmästä poikkeavan värin kantajaa ei tule yhdistää.

Silmäsairaudet

Kennelliiton terveystarkastuksen väliaikaraportista (Ranskis-lehti 3/2015) käy ilmi, että 25,3 prosentilla kyselyn 150 ranskanbulldogista on todettu silmien tai silmäluomien sairauksia. Ranskanbulldogiyhdistyksen terveystarkastuksen yhteenvedon mukaan 23 % koirista on ollut jonkinlaisia silmäongelmia. Ranskanbulldogeilla esiintyy etenkin kirsikkasilmä, ylimääräisiä ripsiä, uusiutuvia sarveiskalvoaavaumia, liian suurta luomirakoa (makroblepharon), voimakasta silmävuotoa aiheuttavia vaivoja (mm. sidekalvon ja sarveiskalvon tulehdukset, puutteellinen kyynelaukko) sekä kaihia. Sen sijaan sellaiset perinnölliset silmäsairaudet kuten PRA, RD, linssiluksaatio, glaukooma eivät vaikuta olevan yleisiä rodussa. Luomien sisään- tai uloskiertymiä (entropium, ektropion) ei ole mainittu esiintyvän koirilla Kennelliiton eikä yhdistyksen terveystarkastuksessa, mutta virallisten silmätutkimusten perusteella näitäkin rodussa esiintyy. Osa ranskanbulldogien silmäongelmista on perinnöllisiä sairauksia, osa yhteydessä koirien rakenteeseen (lyhyt kuono, suuri silmämuna, matala silmäkuoppa) ja osa mahdollisesti myös allergioihin ja atopiaan.

Sidekalvontulehdus oireilee jatkuvana silmävuotona ja silmä-ärsytyksenä. Suurin osa ranskanbulldoggien sidekalvontulehduksista on sidoksissa ylisuuresta luomiraosta johtuvaan silmämunan puutteelliseen suojaukseen ja atopiaan. Silmäluomien tulee olla jalostuskoirilla tiukat. Allergioista kärsivät koirat tulee ehdottomasti sulkea jalostuksesta.

Sarveiskalvon tulehdukset ovat yleisiä ranskanbulldogilla kuten muillakin lyhytkuonoisilla roduilla, joilla on suuri silmämunana, matala silmäkuoppa ja suuri luomirako. Luomet suojaavat huonosti silmää eikä silmämunan pinnalla olevat kyynelnestekerroksen pintajännitys riitä pitämään kerrosta tasaisena yli sarveiskalvon. Seurauksena on sarveiskalvon kuivuminen ja krooninen ärsytystila, joka ilmenee pigmentaarisena tai haavaisena sarveiskalvontulehduksena. Sarveiskalvon tulehdukset ovat yleensä toistuvia ja johtavat ennen pitkää pysyviin sarveiskalvomuutoksiin ja näkökyvyn heikkenemiseen. Jalostamalla silmäkuoppaa hiukan syvemmäksi ja välttämällä yhdistelmiä, joissa liian suuri luomirako kertaantuu, saadaan sarveiskalvon tulehduksien määrää laskemaan.

Kirsikkasilmä ("cherry eye") tarkoittaa vilkkuluomen kyynelrauhasen ulosluiskahdusta. Tavallinen nuorilla koirilla. Hoidettavissa kirurgisella hoidolla. Alttius kirsikkasilmään on perinnöllinen. Kasvattajien tulee välttää yhdistelmiä, joissa kummallakin vanhemmalla on ollut kyynelrauhasen esiinluiskahdus.

Perinnöllinen kaihi (katarakta) samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan yksilöstä riippuen. Kaihi periytyy yleensä autosomeissa resessiivisesti, mutta useimpien muotojen periytymismallia ei tiedetä. Kaihin puhkeamisikä vaihtelee suuresti. Kaihi voi puhjeta jopa alle yksivuotiailla koirilla. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemmista silmissä ja johtaa sokeuteen, jos linssit samentuvat kokonaan. Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Pennun syntymästä kahdeksan viikon ikään mennessä todetut kataraktat ovat synnynnäisiä. Hankitusta kaihista voidaan esimerkkinä käyttää sokeritaudin aiheuttamia kaihimuutoksia koiran silmissä. Muita esimerkkejä hankitusta kaihista ovat esim. vanhuuden kaihi (yli 7 v. koirilla). Kaihi voidaan koirillakin poistaa kirurgisesti. Paras leikkaustulos saadaan, jos kaihi leikataan mahdollisimman pian sen toteamisen jälkeen. Hoidon edellytyksenä on se, että silmänpohja on terve.

Luomien asentovirheet sekä ylimääräiset ripset ovat yleisiä etenkin lyhytkuonoisilla roduilla. Lievimmillään ne voivat olla oireettomia ja helposti hallittavissa, mutta vakavimmillaan ne ovat kivuliaita tiloja ja saattavat johtaa näönmenetykseen. Asentovirheisiin kuuluvat entropion, ektropion, trichiasis sekä makroblepharon. Ylimääräisiä ripsiä kutsutaan nimellä **distichiasis / ektooppinen cilia**.

Entropion eli silmäluomen perinnöllinen sisäänpäinkiertymä esiintyy tavallisimmin alaluomessa: luomi kiertyy sisäänpäin ärsyttäen silmän pintaa. Hoitona leikkaushoito. Periytymismekanismia ei tunneta. Trichiasis on lyhytkuonosille roduille tyypillinen ongelma, jossa silmäkulman ihon karvoitus ulottuu hyvin lähelle silmäkulmaa ja karvat suuntautuvat silmään hangaten ja ärsyttäen näin silmän pintaa. Ektropion tarkoittaa silmäluomen perinnöllistä uloskiertymää. Tilaa voidaan hoitaa kirurgisesti. Myöskään tämän sairauden periytymismekanismia ei tunneta. Makroblepharonilla tarkoitetaan koiran liian suurta luomiaukkoa. Luomiaukko ei suojaa silmää tarpeeksi, mikä aiheuttaa yleensä ärsytystä silmien sidekalvoille ja sarveiskalvoille. Lievä makroblepharon ei välttämättä oireile lainkaan. Myös makroblepharon voidaan korjata kirurgisesti. Distichiasiksessa (ektooppinen cilia) koiralla on luomessa yksi tai useampi ylimääräinen ripsi, jotka kasvavat epänormaaliin suuntaan hangaten silmän pintaa ja altistaen sarveiskalvon haavaumille. Myös ylimääräiset ripset voidaan poistaa leikkauksella.

Koirien perinnöllisiä silmänsairauksia voidaan vastustaa silmätutkimusten ja DNA-testien avulla. Ranskanbulldogeilla esiintyvään harmaakaihiin on olemassa DNA-testi ja yhdistys ylläpitää listaa kaihin osalta geenitestatuista koirista. *Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä näkyvät* viralliset silmälausunnot tietyistä perinnöllisistä silmänsairauksista ja yhdistys suosittelee varsinkin jalostukseen käytettäville koirille virallisia silmätutkimuksia ja astutushetkellä kummankin vanhemman silmätuloksen tulisi olla alle 24 kk vanha. Jalostustoimikunta ei suosittelen yhdistelmiä, missä molemmilta vanhemmilta tulee samoja perinnölliseksi katsottavia silmänsairauksia, kuten esimerkiksi kyynelkanavan puutos, makroblepharon, distichiasis, kirsikkasilmä yms. Koiraa, jolla on todettu kaihi (katarakta), PRA, gRD, tRD tai jokin

leikkaushoitoa vaatinut perinnölliseksi katsottava silmäsairaus, ei tule käyttää jalostukseen. Koira tulisi poistaa jalostuskäytöstä, jos se on useassa (esim. kaksi) yhdistelmässä jättänyt samaa vakavaa sairautta sairastavan pennun (esim. kaihi, gRD, leikkaushoitoa vaativat luomikiertymät).

Luusto-ongelmat

Muita luusto-ongelmia ranskanbulldogeilla esiintyy selkämuutoksia selvästi vähemmän. Yhdistyksen terveystutkimuksesta käy ilmi, että 13 % koirista on esiintynyt jonkinasteisia luusto-ongelmia. Kuolinsyytilastoissa kymmenen koiran 450 yksilöstä kerrotaan tulleen lopetetuksi luusto- tai nivelvaivan vuoksi. Kennelliiton terveystutkimuksen väliaikaraportista (Ranskis-lehti 3/2015) käy ilmi, että 150 ranskanbulldogin joukossa tuki- ja liikuntaelimistön ongelmien osalta tilasto ranskanbulldoggien ja muiden koirien suhteen on monelta osin yhtenevä: noin 10 prosentilla koirista on mainittu olleen eläinlääkärin hoitoa vaatineita ongelmia, kuten lonkkaniveldysplasiaa (10,26%) ja patellaluksaatiota (10,26 %); sen sijaan kyselyn mukaan kyynärnivelten dysplasia ei vaikuta vaivaavan ranskanbulldoggeja (0 %).

Jalostustietokannasta käy ilmi, että toistaiseksi vain 3 % 1988-2015 syntyneistä ranskanbulldogeista on tutkittu lonkkien ja/tai kyynärien osalta virallisesti. Sen sijaan polviluksaatiotutkimuksia on tehty jo 20 prosentille 1988-2015 rodun edustajista. Tutkitut koirat ovat patellaluksaation osalta pääasiassa terveitä (0-tulos 86 prosentilla koirista, tulos 1 yhdellätoista prosentilla, asteikon huonoin tulos on yhdellä tutkituista koirista.)

Jalostustoimikunta suosittelee, että varsinkin jalostukseen käytettävällä koiralla on voimassa oleva polvitutkimustulos. Tutkimushetkellä koiran on oltava vähintään 12 kk:n ikäinen. Alle kolmevuotiaalle koiralle tehty tutkimus on voimassa kaksi vuotta lausuntopäivästä. Yli kolmevuotiaalle koiralle annettu lausunto on voimassa pysyvästi. Koira, jonka polvitulos on yksi (1) suositellaan yhdistettäväksi ainoastaan 0/0 tuloksen omaavan koiran kanssa. Koira, jonka polvitulos on kaksi (2) ei suositella käytettäväksi jalostukseen. Koira, jonka polvitulos on kolme (3) ei tule käyttää jalostukseen. Jalostustoimikunta suosittelee myös lonkkatutkimuksia virallisten selkäkuvausten yhteydessä, jotta rodun lonkkien tilanteesta saataisiin kattavampi kuva. Kennelliiton hyväksymän asteikon huonoin tulos (lonkkatutkimuksissa E) estää koiran jalostuskäytön. Koira, joka oireilee lonkkia, ei tule käyttää jalostukseen. Jalostustoimikunta suosittelee oireettoman D-lonkkaisen koiran jalostuskäytössä vakaata harkintaa, ja sellaisen yhdistämistä ainoastaan A- tai B-lonkkaisen yksilön kanssa.

Koira, joka oireilee kyynäriä, ei tule käyttää jalostukseen. Kyynärnivellausunnon 2 tai huonomman tuloksen saanutta koira ei tule käyttää jalostukseen. Jalostustoimikunta suosittelee oireettoman, tuloksen yksi (1) saaneen koiran yhdistämistä ainoastaan 0/0 tuloksen saaneen yksilön kanssa.

Sisäelinten sairaudet ja syövät

Sisäelinten sairaudet vaikuttaisivat tilastojen valossa olevan jokseenkin harvinaisia ranskanbulldoggien keskuudessa. Yhdistyksen terveystutkimuksessa 93 % koirista on terveitä näiden osalta. Sydänvika tai virtsakiviä on todettu 2 % koirista, muita sairauksia (mm. munuaissairaus, haimatulehdus on yksittäisiä tapauksia). Kennelliiton terveystutkimuksen väliaikaraportissa sydänvikat tai muut sisäelinten sairaudet eivät nouse merkittävästi esille. Kuolinsyytilastossa sydänsairaus mainitaan 11, ja maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus 7 koiran kuolinsyyksi (450 koirasta). Pahalaatuisia kasvaimia on todettu 4 % terveystutkimuksen koirista, mutta kasvainsairaus on kuitenkin yksi merkittävimpiä ranskanbulldoggien kuolinsyitä (43/450 koirasta, kuolleiden keski-ikä 7 vuotta 7 kuukautta). Jalostustoimikunta suosittelee jalostukseen käytettävillä koirilla virallista sydänkuuntelua. Eläinlääkärin sydänsairaaksi diagnosoimaa koira ei tule käyttää jalostukseen.

Hermostolliset sairaudet

Yleisin ranskanbulldogeilla esiintyvistä hermostollisista sairauksista näyttäisi tilastojen valossa olevan epilepsia, joka yhdistyksen terveystutkimuksessa mainitaan olevan 2 % koirista, kun hydrokefaliaa on kyselyvastausten joukossa yksi tapaus, eikä syringomyeliaa lainkaan. Kennelliiton terveystutkimuksen koirista

kahdella ranskanbulldogilla on todettu epilepsia ja kolmella jokin muu hermostollinen sairaus. Kuolinsyytilastossa hermostolliset sairaudet näkyvät kuitenkin selvemmin. Jokin hermostollinen sairaus on ilmoitettu kuolinsyyksi 20 koiralla 450:stä; epilepsia on näistä yleisin, mutta mukana on myös kaksi syringomyeliatapausta sekä muita sairauksia. Epilepsiaa sairastavaa koira ei tule käyttää jalostukseen. Jalostustoimikunta ei suosittele tehtäväksi yhdistelmiä, missä esiintyy epilepsiaa ensimmäisen neljän sukupolven sisällä. Epilepsiaa jättäneet koirat tulisi poistaa jalostuksesta. Epilepsiaa sairastavien koirien sisarusten jalostuskäytössä tulee toteuttaa suurta harkintaa. Syringomyelian esiintyminen rodussa on erittäin vähäistä. Jalostuksessa on pidettävä huolta, ettei syringomyelia pääse yleistymään, eikä syringomyeliaa sairastavaa koira tai sen lähisukulaisia saa käyttää jalostukseen.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Koiranet-jalostustietojärjestelmän kuolinsyytilastoon (liite 4.3.3.A) on vuoden 2017 loppuun mennessä ilmoitettu 610 ranskanbulldoggin kuolemasta. Näiden ilmoitusten pohjalta ranskanbulldoggien keskimääräinen elinikä on 5 vuotta 11 kuukautta. Jokainen rekisteröidyn koiran omistaja voi ilmoittaa koiransa kuolinsyyntä tähän kuolinsyytilastoon. Tilaston kuolinsyyden todenmukaisuuteen tulee suhtautua lievällä varauksella, sillä kuolinsyyntä voi ilmoittaa omistaja vapaasti ilman eläinlääketieteellistä diagnoosia.

Suomen Kennelliiton jäsenet voivat kirjata kuolinsyyntä jalostustietokantaan Omakoira-palvelun kautta ja muut kirjallisesti Suomen Kennelliittoon ilmoittamalla. Yhdistys muistuttaa tästä mahdollisuudesta jäsenistöään aika ajoin ja kannustaa jäsenistöään ilmoittamaan avoimesti ranskanbulldoggiensa kuolinsyyntä tähän kaikille avoimeen tilastoon. Näin saamme laajemman kuvan ranskanbulldoggien keskimääräisestä eliniästä ja kuolinsyyistä.

4.3.4 Lisääntyminen

Yleistä

Yksilöiden libidot ovat hyviä ja nartut ovat hyvin hoitavia emoja. Yleisesti ottaen ranskanbulldoggien kasvattaminen koetaan haastavaksi. Keskimääräinen pentuekoko on 4 (3,96) pentua/pentue vuodesta 1995 lähtien.

Astumisvaikeudet

Ranskanbulldoggien astutukset sujuvat luonnollisesti, toki joskus hieman avustusta tarviten. Yleisimmät avustamisen syyt ovat koirien huomattava kokoero tai liika innokkuus. Aggressiivista tai halutonta koira ei tule käyttää jalostukseen. On myös huomioitava astutuksen oikea ajankohta nartun kohdalla.

Tiinehtymisvaikeudet

Ei mainittavia tiinehtymisvaikeuksia.

Synnytysongelmat

Synnytysvaikeudet ovat yleisiä ranskanbulldogeilla. Täysin luonnollisesti syntyneiden pentueiden osuus synnytyksistä on noin 25% perustuen Suomen Ranskanbulldogit ry:n jalostustoimikunnan vuonna 2020 kasvattajille teettämään kyselyyn. Vaikeuksien taustalla on tavallisimmin emän ja sikiöiden välillä vallitseva rakenteellinen epäsuhta. Jo astutushetkellä nartun tulee olla erinomaisessa fyysisessä kunnossa. Tämä edesauttaa luonnollisen synnytyksen etenemistä. Toisinaan kasvattajan kokemattomuus ja hätäily saattaa johtaa ns. turhaan sektioon. Myös nartun ylikuormitus kantoaikana (lihominen) saattaa vaikeuttaa synnytystä.

Pentujen hoitamiseen liittyvät ongelmat nartuilla

Lähtökohtaisesti ranskanbulldoggi on tasapainoisena ja rauhallisena rotuna hyvä emä. Tosin esim. sektion jälkeen ensisynnyttäjällä saattaa ilmetä ongelmia pentujen hoitamisessa.

Pentukuolleisuus

Rodussa ei esiinny erityistä syytä pentukuolleisuudelle. Rodussa esiintyy brachykefalisille roduille tyypillisesti kitalakihalkiota ja nämä pennut lopetetaan syntymän jälkeen.

Synnynnäiset viat ja epämuodostumat

Kitalakihalkiot, spina bifida, dermoid sinus, huulihalkio.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Keskeisimmät ongelmakohdat

Hengitysongelmat, rakenteelliset ongelmat varsinkin selässä sekä lisääntymisongelmat.

Ongelmien mahdollisia syitä

Valtaosa ranskanbulldogin terveysongelmista on sidoksissa äärimmilleen vietyihin ulkomuoto-ominaisuuksiin. Niiden tehokas vähentäminen onnistuu tulkitsemalla rotumääritelmää oikein, ja tekemällä jalostusvalintoja, joissa ei suositeta liioiteltuja, laatutasoltaan huonoja ja selvästi rotumääritelmästä poikkeavia yksilöitä. Rakenteelliset virheet voivat pahimmillaan aiheuttaa koiralle mm. vakavia hengitysvaikeuksia ja fataaleja luustosairauksia. Huonoa rotutyyppejä edustavien yksilöiden rakenteellisia ja ulkoisia virheitä ovat mm. väärät rungon mittasuhteet, vääränmallinen ylälinja, liian lyhyt ja nahkainen niska ja kaula, heikko luusto, liioiteltu koko ja liian raskas rakenne, liian ahdas ja kapea etu- tai takaosa, liian lyhyt tai pitkä lanneosa, epävakaut ja rodulle epätyypilliset liikkeet, olemattomat etu- ja takakulmaukset, ylitaittava kinner, vääntyneet raajat, hännättömyys sekä värvirheellisyys. Pään alueen puutteita ja virheitä ovat mm. pyöreä kallo, pigmenttipuutokset, liian lyhyt/pitkä kuono, liian alas asettunut kuono-osa eli ns. downface, ahtaat sieraimet, liioitellut rypyt ja poimut ja liian löysä nahka, liian kapea tai niukka alaleuka, vino leuka jolloin kieli näkyy suun ollessa kiinni, liian pitkä ja paksu kieli, vääränlainen tai liioiteltu purenta, liian löysä alahuuli joka jättää hampaat näkyviin, haja-asentoiset korvat tai liian lähekkäin asettuneet ns. jenkkiporvat, luppakorvat, liian ulkonevat silmät, sekä löysät luomet joista seurauksena ns. cherry eye.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Kts. kohta 4.3.4 ja 4.3.5

4.4. Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

Ranskanbulldoggien viimeisin rotumääritelmä hyväksyttiin FCI:ssä 17.04.2015 ja Suomen Kennelliitossa 02.06.2015. Tämänhetkinen rotumääritelmä löytyy liitteenä 4.4.1.A.

Ensimmäinen ranskanbulldogin rotumääritelmä vahvistettiin vuonna 1898, jolloin myös Ranskan Kennelliitto tunnusti rodun. Rodun historiaan liittyvissä kuvissa on havaittavissa paljolti samanlaista lievää hajontaa rakennetyypissä kuin rodun nykyhetkenä, mutta pääsääntöisesti 1900-luvun alusta saakka rotutyyppejä on pysynyt kokonaisuutena melko samanlaisena. Esimerkiksi sierainten koko tai hännän pituus ei ole muuttunut olennaisesti reilussa sadassa vuodessa. Rodun ulkomuodon vähäisen muutoksen voi havaita esimerkkikuvista vuosilta 1924-2013, jotka löytyvät liitteenä 4.4.1.B.

Ranskanbulldogin tämänhetkinen rotumääritelmä ei altista koiria hyvinvointiongelmille. Esimerkiksi liian ahtaat sieraimet tai ns. downface eli matalalle asettunut kapeahko kuono-osa, liioiteltu koko tai ylipaino, liian nahkainen ja lyhyt kaula, vääränmallinen ylälinja ja/tai mittasuhteet, suorat takakulmaukset ja kääntyneet kintereet sekä löysät kyynärpäät ovat sellaisia ominaisuuksia, joita rotumääritelmän mukaisella koiralla ei tulisi olla, mutta niitä löytyy rodun yksilöiltä vaihtelevissa määrin. Tästä syystä rotumääritelmän oikeanlainen tulkinta on äärimmäisen tärkeää, jotta liioiteltuja ja rotumääritelmästä poikkeavia yksilöitä ei käytettäisi jalostukseen.

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Rodun koirien näyttelykäynnit

Rodun näyttelykäynnit liitteessä 4.4.2.A.

Rodun koirien jalostustarkastukset

Yhdistys tulee tekemään jalostustarkastusprofiilin tämän JTO:n voimassaoloaikana ja se tullaan päivittämään seuraavaan JTO:an.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Ranskanbulldoggi on seurallinen, eloisa, leikkisä ja reipas seurakoira, jonka tulee vaikuttaa aktiiviselta, älykkäältä ja sosiaaliselta. Väriltään se on brindle, fawn, pied tai fawn-pied, ja värin tulee olla puhdas; nokisuus, pilkullisuus ja pigmenttipuutokset eivät ole suotavia. Ulkomuodoltaan ranskanbulldoggi on pienikokoinen, lyhytkarvainen molossirotuinen koira, jonka tulee olla kokoonsa nähden voimakas, tanakka, tiivisrakenteinen, vahvaluustoinen ja melko lyhytrunkoinen. Ylälinja kohoaa liioittelemattomasti ja tasaisesti säästä lanteeseen asti. Selkä on leveä ja lihaksikas, kiinteä ja tiivis, lantio selvästi viisto, lanne lyhyt, leveä ja kaareutunut. Rintakehä on sylinterimäinen ja syvä ja eturinnan tulee olla leveä ja edestä katsottuna neliömäinen. Raajat ovat takaa katsottuna yhdensuuntaiset, eturaajat pystysuorat, takaraajat voimakkaat, lihaksikkaat ja hieman eturaajoja pidemmät, minkä johdosta lanneosa on hieman säkää korkeammalla. Rungon pituuden tulee olla olkanivelen kärjestä istuinluun kärkeen hieman säkäkorkeutta suurempi. Häntä on luonnostaan lyhyt ja matalalle kiinnittynyt. Rungoltaan oikein ja tasapainoisesti rakentunut ranskanbulldoggi antaa itsestään ryhdikkään, vankan ja tyylikkään vaikutelman.

Oikeanlainen pää on tärkeä osa ranskanbulldogin kokonaisuutta. Voimakas ja neliömainen pää on sopusoinnussa koiran kokoon ja ilme on eläväinen ja jopa hieman surullinen. Päässä on symmetrisiä, liioittelemattomia ryppyjä ja poimuja. Korvat ovat keskikokoiset, pystyasentoiset, tyvestä leveät ja kärjestä pyöristyneet ns. lepakkokorvat. Kallo on leveä ja korvien välistä lähes litteä. Otsa on kaareva ja otsapenger korostunut. Kuono on hyvin lyhyt, litteä ja leveä, kirsun tulee olla musta ja hieman ylöspäin kääntyvä, sierainten tulee olla avonaiset ja taaksepäin kallistuvat. Kuonon pituus on noin 1/6 pään pituudesta. Posket ovat hyvin kehittyneet. Leuka on leveä ja voimakas, alaleuka yläleukaa pidempi ja ylöspäin kaareutuva. Huulet ovat mustat, hieman löysät ja peittävät hampaat täysin. Silmät ovat tummat, pyöreät, suurehkot ja hieman ulkonevat, sijoittuneet melko etäälle kirsusta ja korvista.

Oikeanlainen luonne, kaunis väritys, tasapainoinen, vankka ja ryhdikkäästi rakentunut runko sekä oikeanmallinen pää, jossa hyvät silmät, korvat ja ilme ovat kaikki merkittäviä ja tärkeitä asioita rodun ulkomuodossa ja yleisvaikutelmassa. Ranskanbulldogin laatutaso on tällä hetkellä melko laaja; parhaimmiston kohdalla yksilöiden useat tai kaikki tärkeät yksityiskohdat täyttävät rotumääritelmän vaatimukset, kun taas huonoa rotutyypin edustavilla yksilöillä virheitä on jopa kaikissa yllämainituissa tärkeissä osa-alueissa. Hyvillä yksilöillä täytyy lisäksi huomioida, että oikein rakentuneen rungon ansiosta ne myös liikkuvat huomattavasti paremmin kuin huonoa rotutyypin edustavat yksilöt.

Valtaosa ranskanbulldogin terveysongelmista on sidoksissa äärimmilleen vietyihin ulkomuoto-ominaisuuksiin. Niiden tehokas vähentäminen onnistuu tulkitsemalla rotumääritelmää oikein, ja tekemällä jalostusvalintoja, joissa ei suosita liioiteltuja, laatutasoltaan huonoja ja selvästi rotumääritelmästä poikkeavia yksilöitä. Rakenteelliset virheet voivat pahimmillaan aiheuttaa koiralle mm. vakavia hengitysvaikeuksia ja fataaleja luustosairauksia. Huonoa rotutyypin edustavien yksilöiden rakenteellisia ja ulkoisia virheitä ovat mm. väärät rungon mittasuhteet, vääränmallinen ylälinja, liian lyhyt ja nahkainen niska ja kaula, heikko luusto, liioiteltu koko ja liian raskas rakenne, liian ahdas ja kapea etu- tai takaosa, liian lyhyt tai pitkä lanneosa, epävakaut ja rodulle epätyypilliset liikkeet, olemattomat etu- ja takakulmaukset, ylitaittava kinner, vääntyneet raajat, hännättömyys sekä värivirheellisyys. Pään alueen puutteita ja virheitä ovat mm. pyöreä kallo, pigmenttipuutokset, liian lyhyt/pitkä kuono, liian alas asettunut kuono-osa eli ns. downface, ahtaat sieraimet, liioitellut rypyt ja poimut ja liian löysä nahka, liian kapea tai niukka alaleuka, vino leuka jolloin kieli näkyy suun ollessa kiinni, liian pitkä ja paksu kieli, vääränlainen tai liioiteltu purenta, liian löysä alahuuli joka jättää hampaat näkyviin, haja-asentoiset korvat tai liian

lähekkäin asettuneet ns. jenkkikorvat, luppakorvat, liian ulkonevat silmät, sekä löysät luomet joista seurauksena ns. cherry eye.

Kaikkiin edellä mainittuihin asioihin tulee kiinnittää erityistä huomiota rodun ulkomuotoarvostelussa. Suomen Ranskanbulldogit ry:n jalostusohjeessa vaaditaan jalostukseen käytettävältä koiralta vähintään kaksi virallisen näyttelyn arvostelua saatuna kahdelta eri tuomarilta, missä palkintosijana on ollut lausunto ”erittäin hyvä” (EH) tai parempi. On äärimmäisen toivottavaa, että jokainen kasvattaja käyttää jalostukseen ainoastaan sellaisia yksilöitä, joilla virallisten terveystutkimustulosten lisäksi on useamman ulkomuototuomarin näkemys yksilön ulkomuodosta. Tämä auttaa omalta osaltaan erityisesti rodun uusia kasvattajia karsimaan jalostuksesta ulos laatutasoltaan heikot yksilöt.

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Ongelma / vika	Ongelmien mahdollinen syy
Vääränmallinen kuono-osa, liioiteltu pää, liioitellun ulkonevat silmät, ahtaat sieraimet, kaulattomuus, pitkäkielisyys, purentavirheet, oksentelu, hengitysvaikeudet	Rakenteelliset pään alueen virheet ja niiden kertaaminen jalostusvalinnoissa altistavat silmävammoilta sekä sierainten, suun, nielun sekä henkitorven rakenneongelmille ja hengitysvaikeuksille.
Puutteelliset rodunomaiset liikkeet	Väärät rungon mittasuhteet. Rotumääritelmästä poikkeava selkälinja. Puutteelliset kulmaukset. Luustosairaudet.
Liioiteltu koko, paino yli rotumääritelmän sallitun rajan	Suositaan raskaita yksilöitä ja liioiteltua ulkomuotoa.
Liian lyhyet hännät / hännättömyys	Hännän pituuden periytyvyys ei ole täysin selvillä; ns. normaalin rotutyypillisen hännän omaaville yksilöille voi syntyä myös niukkahäntäisiä jälkeläisiä. Täydellinen hännättömyys harvinaista, yleensä vähintään yksi häntänikama.
Vääränmallinen rakenne, väärät rungon mittasuhteet, virheellinen selkälinja, liian ahdas ja kapea etu- tai takaosa, liian lyhyt tai pitkä lanneosa, niukat etu- ja takakulmaukset	Kasvattajien tietämättömyys koiran oikeasta rakenteesta. Suositaan tietoisesti rakennetta, joka ei ole rotutyypillinen ja altistaa luustosairauksille.
Väri virheet; pigmenttipuutokset, pilkullisuus, nokisuus	Osittain väärät jalostusvalinnat. Tietämättömyys rodun värien periytyvyydestä.
Rotumääritelmässä kiellettyjen värien ja niiden tuomien mahdollisten terveysriskien lisääntyminen rodussa	Osittain väärät jalostusvalinnat, tietämättömyys rodun värien periytyvyydestä ja suvuissa esiintyvistä kantajista. Tietoisesti väärät jalostusvalinnat; suositaan yhdistelmiä, joissa mahdollisuus kiellettyjen värien aikaansaamiseksi toteutuu.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Edellisen JTO:n hyväksymisestä tämän päivittämiseen jäi aikaa vain pari kuukautta, joten yhteenveto on laadittu sitä edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi 2012-2016 mukaisesti, joka oli rodun ensimmäinen JTO.

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Liitteiden 5.1.A ja B taulukoissa on esitetty vuosien 2010-2017 välisenä aikana jalostukseen käytetyimpien viidenkymmenen uroksen ja kolmenkymmenen nartun jälkeläistilastot. Lonkat, kyynärät, polvet ja silmät -sarake kertovat, moniko kyseisen uroksen jälkeläisistä on käynyt virallisessa terveystarkastuksessa ko. osa-alueen osalta. Huomioitavaa on, että mukana ovat myös kaikki sellaiset muutokset, joilla ei ole automaattisesti jalostuskäytön ulkopuolelle rajaavaa vaikutusta. Kasvattajan tulee huomioida kaikki koirassa ilmenevät terveydelliset muutokset tehdessään jalostusvalintoja. Näissä taulukoissa tarkasteltaviksi vuosiksi valittiin seitsemän viimeisintä vuotta, koska edellinen JTO on tuolla aikavälillä ollut jäsenistön nähtävissä/voimassa. Mikäli koiran nimen perään on merkitty * tarkoittaa se sitä, että koiralta itseltään löytyy edes yksi virallinen terveystutkimustulos.

Kuten liitteen 5.1.A taulukosta pystymme laskemaan, ovat nämä 50 käytetyintä urosta siittäneet yhteensä 1438 jälkeläistä. Näistä 1438 yksilöstä virallisessa terveystutkimuksessa käyneiden osuudet jakautuvat seuraavasti: lonkat 10,01 %, kyynärät 8,48 %, polvet 22,32 %, silmät 20,03 %, Huomioitava on, ettei edellä mainittujen urosten jälkeläiset ole välttämättä täyttäneet virallisten terveystutkimusten vaatimaa ikärajaa 12/24 kk. Lonkkien, kyynärien, polvien ja silmien osalta näistä tutkituista jonkin asteisia muutoksia löytyi seuraavasti: lonkat 61,11 %, kyynärät 10,66 %, polvet 12,77 % ja silmät 27,08 %.

Taulukossa esiintyvistä uroksista vanhin on tilastointiajan lopussa ollut noin 11 vuotias, nuorin on ollut noin 2 vuotias. Tutkittujen jälkeläisten prosentuaalinen osuus kokonaismäärästä on liian pieni, jotta siitä voitaisiin vetää pitäviä johtopäätöksiä. 14 listan uroksista on täyttänyt Suomen Ranskanbulldogit ry:n jalostusohjeen suositukset virallisten terveystarkastusten osalta kaikissa pentueissaan. Tilastointiaikana oli käytetty jalostukseen kaiken kaikkiaan 218 urosta, mistä 29 % täytti pentueissaan rotua harrastavan yhdistyksen jalostusohjeen terveystutkimussuosituksset.

Liitteen 5.1.B taulukosta näemme tilanteen 30 käytetyimmän nartun kohdalla. Nämä 30 jalostukseen käytetyintä narttua ovat jättäneet yhteensä 483 jälkeläistä. Näistä 483 yksilöstä virallisessa terveystutkimuksessa käyneiden osuudet jakautuvat seuraavasti: lonkat 8,07 %, kyynärät 6,63 %, polvet 19,67 %, silmät 16,36 %, Huomioitava on, ettei edellä mainittujen narttujen jälkeläiset ole välttämättä täyttäneet virallisten terveystutkimusten vaatimaa ikärajaa 12/24 kk. Lonkkien, kyynärien, polvien ja silmien osalta näistä tutkituista jonkin asteisia muutoksia löytyi seuraavasti: lonkat 71,79 %, kyynärät 9,38 %, polvet 21,05 % ja silmät 31,65 %.

Virallisesti tutkittujen jälkeläisten prosentuaalinen osuus kokonaismäärästä on liian pieni, jotta siitä voitaisiin vetää pitäviä johtopäätöksiä narttujen kantaan jättämästä terveydestä/sairaudesta. Tilastointiaikana oli käytetty jalostukseen kaiken kaikkiaan 475 narttua, mistä 36 % täytti pentueissaan rotua harrastavan yhdistyksen jalostusohjeen terveystutkimussuosituksset.

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Edellisessä JTO:ssa ei ole mainittu tarkkoja tavoitteita. Visio ja yhdistyksen tavoitteet ovat pysyneet samoina ja jalostuksen tavoitteellinen ohjaus on käynnissä ja tuottanut positiivisia tuloksia esim. terveystarkastusten määrän kasvuna, virallisten selkälauseuntojen aloituksella ja tutkitun tiedon määrän lisääntymisenä. Pääsääntöisesti yhdistyksen jäseninä olevat kasvattajat seuraavat jalostussuosituksia.

Jalostussuosituksien ja PEVISAn ajantasaisuuden arviointi

Jalostussuosituksia tulee päivittää ja PEVISAn menoa on edellisen kerran käsitelty vuoden 2015 vuosikokouksessa ja silloin yhdistyksen jäsenistö ei nähnyt PEVISAA tarpeelliseksi. Vuoden 2019 vuosikokouksessa käsitellään PEVISAn tarpeellisuutta uudelleen.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Ranskanbulldogin jalostuksen tavoitteena on rotumääritelmän mukainen, terve ja hyväluonteinen koira. Ranskanbulldoggia jalostetaan edelleen terveemmäksi ja normaalisti lisääntyväksi roduksi. Jalostuskoiriksi valitaan sekä kotimaisia että ulkomaisia koiria siten, että geneettinen monimuotoisuus saadaan lisääntymään rodussa entisestään.

Rodun vuosittaiset rekisteröinnit ovat kasvaneet huomattavasti viimeisen reilun viidentoista vuoden aikana. Vuonna 2001 rekisteröitiin 95 ranskanbulldoggia, joista tuonteja oli 15 kappaletta ja kotimaisia pentuja 80 kappaletta. Kymmenen vuotta myöhemmin, vuonna 2011 rekisteröitiin 580 ranskanbulldoggia, josta tuonteja oli 136 kappaletta ja kotimaisia pentuja 444 kappaletta. Kasvattajia oli vuonna 2001 16 kappaletta ja vuonna 2011 kasvattajia oli 85 kappaletta. Kyseessä on siis lukumäärältään suurehko rotu, jossa rekisteröintien määrä on viime vuosina pysynyt hyvällä tasolla. Teholliseen populaatioon tulee kiinnittää jatkossa yhä tarkemmin huomiota, ja kasvattajia tulee kannustaa entistä enemmän yhteistyöhön ulkomaisten kasvattajien kanssa, jotta kantamme pysyy avoimena ja geenipooli laajana. Kokonaisten pentueiden tuontia ulkomailta täytyy rajoittaa radikaalisti. Kasvattajien runsas lukumäärä taas vaikuttaa väistämättä rodun laatuun; valitettavan isolla osaa kasvattajista ei ole riittävää roduntuntemusta ja ns. koirasilmiä.

Ajan saatossa ja koiramäärän kasvusta huolimatta ranskanbulldoggi ei kuitenkaan ole muuttunut siitä, miksi se on alun perin ja vuosien saatossa jalostettu. Ranskanbulldoggi on edelleen todellinen seurakoira, ja sen tulee jatkossakin soveltua koko perheen lemmikiksi. Sen luonteen tulee olla avoin, ystävällinen, seurallinen, iloinen, leikkisä, itsevarma ja reipas, sekä erityisen kiintynyt isäntäväkeensä ja lapsiin. Minkäänlaisista aggressiivisuuteen, vihaisuuteen tai arkuuteen liittyvää käytöstä ei tule hyväksyä, eikä heikkoluonteisia yksilöitä tulisi käyttää jalostukseen. Rodun seurakoiraksi soveltuva luonne tulee vaalia myös tulevaisuudessa, ja kasvattajien tulee kiinnittää huomiota rodun luonteeseen myös jatkossa. Yhdistys kannustaa koiranomistajia käyttämään koiriaan luonnetesteissä, jotta tuloksia voidaan hyödyntää jalostustyössä.

Ranskanbulldogin ulkomuodollinen taso on Suomessa melko laaja. Ulkomuotojalostuksen painopisteenä on rotumääritelmän mukaisen tyyppin säilyttäminen. Huonotasoisten koirien jalostuskäyttö kulkee osittain käsi kädessä terveysongelmien suhteen, ja tästä syystä kasvattajien tulee entisestään kiinnittää huomiota jalostusmateriaalin valintaan karsimalla ulkomuoto- ja terveysongelmista kärsivät yksilöt pois jalostuksesta. Sairasta tai laadultaan ala-arvoista koiraa ei tule käyttää jalostukseen eikä sairaan tai viallisen jälkeläisen tuottanutta yhdistelmää tule uusia. Sairauksien leviämistä rotuun on seurattava tarkkaan. Tavoitteena on, että jalostuskoiraksi valitaan rotumääritelmän mukaiset mittasuhteet omaava, liioittelematon, ehdottomasti terverakenteinen koira, joka hengittää ja liikkuu vapaasti ja vaivattomasti. Jalostusvalinnoilla tulee pyrkiä välttämään kaikkia niitä rakenteellisia ongelmia, joita ohjelmassa yllä (4.4.3 ja 4.4.4) on lueteltu. Yhdistys kannustaa koiranomistajia käyttämään koiriaan virallisissa koiranäyttelyissä ulkomuototuomarin arvosteltavana, jotta tuloksia voidaan hyödyntää jalostustyössä.

Lisääntymisongelmat ovat yleisen käsityksen mukaan kohtuullisen yleisiä ranskanbulldoggeilla. Uroksen tulee pystyä normaaliin astumiseen. Keinosiemennystä suositellaan käytettäväksi ainoastaan tuonti- ja pakastespermalla siemennettäessä. Synnytysvaikeudet ovat rodussa oletettavasti melko yleisiä. Syyt, miksi ranskanbulldogginarttu päättyy keisarinleikattavaksi, ovat moninaiset. Osa nartuista kärsii polttoheikkouksista. Erityisesti suurikokoisen pentueen kohdalla nartun kohtu ei jaksaa supistaa, jolloin sektio on välttämätön. Osalla ahdas lantion rakenne vaikeuttaa normaalin synnytyksen kulkua, kun syntymässä on suuripäinen, rakenteeltaan tynnyrimäinen pentu. Valitettavasti osa nartuista keisarileikataan ongelmien pelossa suunnitellusti, eikä niille anneta mahdollisuutta synnyttää itse. Tämä osaltaan vääristää todellista tilannetta. Kaksi kertaa keisarinleikattua narttua ei tule käyttää enää jalostukseen. Jalostuksessa tulee suosia itsesyntyttäviä narttuja. Yhdistys kannustaa kasvattajia pitämään jalostusnarttuja erityisen hyvässä kunnossa, riittävä liikunta, hyvä yleiskunto ja ylipainon välttäminen lisäävät mahdollisuutta luonnolliseen synnytykseen. Normaali synnytys ei ole mahdoton ranskanbulldogille, ja tavoitteena on lisätä normaalisti synnyttävien narttujen osuutta.

Ranskanbulldoggin jalostuksen tavoitteet ovat:

Terveys:

- Rodun terveystilanteen ja yleisimpien sairauksien esiintyvyyden entistä tarkempi kartoitus.
- Hengitysvaikeuksien ehkäiseminen.
- Luustosairauksien ehkäiseminen.
- Immunologisten ongelmien ehkäiseminen.
- Virallisten terveystutkimustulosten määrään lisääminen.
- Jalostusvalintojen sekä virallisten terveystulosten myötä tavoitteena entistä laadukkaammat ja terveemmät jalostuskoirat.
- Lisääntymisongelmien todellisen tilanteen ja yleisimpien pentukuolleisuussyiden kartoitus, kasvattajia kannustetaan osallistumaan yhdistyksen pentueseurantaan.
- Jalostusyksilöiden geenitestaaminen tarvittaessa värivirheellisyyden ja mahdollisten periytyvien sairauksien ehkäisemiseksi. Tiukempi linja rotumääritelmässä kiellettyjen, mahdollisia terveysriskejä aiheuttavien värien lisääntyneeseen jalostukseen.

Ulkomuotojalostus:

- Rodun kasvattajien on perehdyttävä entistä paremmin rotumääritelmään ja noudatettava sitä jalostustyössään.
- Virallisten näyttelytulosten määrää on lisättävä, jotta tuloksia voidaan hyödyntää jalostuksessa.
- Oikea tyyppi tulee säilyttää, jalostukseen käytettävällä koiralla tulee olla oikeat mittasuhteet ja tyypilliset liikkeet.
- Oikea pään tyyppi on säilytettävä, virheellinen pään tyyppi lisää hengitysongelmia.
- Rakenneongelmien karsiminen, virheelliset ja yliliiioitellut rakenteet pois jalostuksesta.
- Hännättömyyden periytyvyyttä tulee kartoittaa mahdollisuuksien mukaan tarkemmin.

Yhdistys kerää jatkuvasti uutta tietoa sairauksien ja vikojen periytyvyydestä seuraamalla aktiivisesti kotimaisia ja ulkomaisia tutkimusprojekteja sekä rodun jalostuksen suuntaa. Yhdistys kerää tietoa rodun sairauksista ja terveystilanteesta myös koiranomistajille suunnattujen kyselyiden avulla. Yhdistys pyrkii tekemään yhteistyötä ulkomaisten rotua harrastavien yhdistysten kanssa ja täten viemään rodun terveyttä eteenpäin myös kansainvälisellä tasolla.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Hyväksytty yhdistyksen kokouksessa 19.3.2017

Jalostukseen tulee käyttää mahdollisimman tasokkaita koiria, joilla on oikeanlainen luonne, rotumääritelmän mukainen väritys sekä tasapainoinen, vankka ja ryhdikkäästi rakentunut runko. Myös oikeanmallinen pää, jossa on hyvät silmät, korvat ja ilme, ovat kaikki merkittäviä ja tärkeitä asioita rodun ulkomuodossa ja yleisvaikutelmassa. Jalostuskoirien tulee täyttää yhdistyksen jalostusohjeen suositukset erityisesti terveys- ja näyttelytulosten osalta. Koiria, joilla on vakavia virheitä tai sairauksia, ei saa käyttää jalostukseen. Valtaosa rodun terveysongelmista on sidoksissa äärimmilleen vietyihin ulkomuoto-ominaisuuksiin. Niiden tehokas vähentäminen onnistuu tulkitsemalla rotumääritelmää oikein ja karsimalla jalostuksesta liioitellut, laatutasoltaan huonot ja selvästi rotumääritelmästä poikkeavat yksilöt. Kasvattajia tulee tukea ja kannustaa rotumääritelmän tavoitteelliseen noudattamiseen ja valitsemaan jalostusyksilöiksi jalostusohjeet täyttäviä ranskanbulldoggeja.

Myös urosten omistajilta toivotaan entistä enemmän harkintaa ja panostusta jalostusyksilöitä valittaessa. Yksi tärkeistä tavoitteista rodun jalostuksessa on luonnollinen lisääntyminen. Narttujen lisääntymisongelmat ovat rodulle tyypillisiä, mutta viime vuosina on ollut havaittavissa muutosta parempaan. Myös pentueiden koossa on tapahtunut lievää kasvua. Kasvattajien tulee jatkossakin karsia jalostuksesta sellaiset urokset, jotka eivät kykene astumaan normaalisti sekä sellaiset nartut, jotka eivät kykene synnyttämään itse. Narttu, joka on kaksi kertaa sektioitu tulisi poistaa jalostuksesta. Kyseessä on lukumäärältään suurehko rotu.

Rodun 2000-luvun suuri suosio on saanut aikaan sen, että koirien tuontimäärät ovat kasvaneet ja geenipooli on ainakin näennäisesti laajentunut. Kasvattajien toivotaan käyttävän jalostukseen myös kotimaisia, vähemmän käytettyjä koiria sekä ulkomaisia yksilöitä, joiden linjoja on Suomessa ainoastaan vähän tai ei ollenkaan. Vahvasti sisäsiittoista jalostusta tulee rodussa välttää geneettisen monimuotoisuuden turvaamiseksi ja sairausgeenien kasaantumisen välttämiseksi. Kasvattajien tulisi suosia yhdistelmiä, joissa sukusiitoskerroin jää alle 6,25 %. Perusteena yhdistelmän sukusiitosprosentin laskemiselle käytetään Suomen Kennelliiton jalostustietokantaa. Sukusiitosaste tulisi laskea neljän sukupolven mukaan.

Suositus yksittäisen koiran jälkeläismäärästä

Uroksen jälkeläismäärä saa olla enintään 5 % vuosittaisesta pentuerekisteröintimäärästä. Vuoden 2017 rekisteröintien pohjalta uroksen pentumäärä saisi olla noin 24 pentua vuodessa. Uroksen suositeltu vähimmäisikä astutushetkellä on 24 kk. Erityisesti nuoren uroksen kohdalla tulee käyttää vakaata harkintaa pentueiden lukumäärässä. Yhdistys suosittelee pidettäväksi taukoa toisen pentueen jälkeen, jotta nähtäisiin minkälaisia jälkeläisiä uros periyttää. Alle 5-vuotiaalla uroksella saa olla enintään 40 jälkeläistä ja uroksen koko elinajan pentumäärän suositellaan jäävän alle 80 pennun. Nartun jälkeläismäärälle yhdistys ei ole asettanut rajoitteita. Nartun suositeltu vähimmäisikä astutushetkellä on 24 kk ja ensimmäisen pentueen kohdalla suositellaan, että narttu on alle 4-vuotias.

Jalostukseen käytettävien koirien suositukset:

– Koirat ovat virallisesti polvitarkastettuja. Yhdistelmän yhteenlaskettu arvo saa olla maksimissaan 2, mutta arvon ei tulisi täytyä samasta polvesta.

– Koirat ovat virallisesti silmätutkittuja. Jalostustoimikunta ei suosittele yhdistelmiä, missä molemmilta vanhemmilta tulee samoja perinnölliseksi katsottavia silmäsairauksia, kuten kyynelkanavan puutos, makroblepharon, distichiasis, kirsikkasilmä tms. Koiraa, jolla on todettu kaihi (katarakta), PRA, gRD, tRD tai jokin leikkaushoitoa vaatinut perinnölliseksi katsottava silmäsairaus, ei saa käyttää jalostukseen. Koira tulisi poistaa jalostuskäytöstä, mikäli se on jättänyt useammassa kuin yhdessä yhdistelmässä samaa vakavaa sairautta sairastavan jälkeläisen (esim. kaihi, gRD, leikkaushoitoa vaativat luomikiertymät). Alle vuoden ikäiselle koiralle tehty tutkimus on voimassa yhden vuoden lausuntopäivästä. Yli vuoden ikäiselle koiralle tehty tutkimus on voimassa 24 kk.

– Koirille on tehty virallinen sydänkuuntelu. Eläinlääkärin sydänsairaaksi diagnosoimaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

– Koirat ovat virallisesti selkäkuvattuja. Yhdistelmiä, joissa molemmilla vanhemmilla on IDD3, ei suositella tehtäväksi. Yhdistelmiä, joissa molemmilla vanhemmilla on SP3, ei suositella tehtäväksi. SP4-tuloksen kohdalla on huomioitava, että Kennelliiton hyväksymien virallisten tutkimusten asteikon huonoin tulos estää koiran jalostuskäytön ja SP4-tuloksen saaneen koiran jälkeläiset voidaan rekisteröidä

vain Ei jalostukseen -rekisteriin. Yhdistelmiä, joissa molemmilla vanhemmilla nikamien epämuotoisuusaste on VA4, ei suositella tehtäväksi. Kennelliiton suosituksen mukaan yhdistelmiä, joissa molemmilla vanhemmilla on LTV1-LTV4, ei suositella tehtäväksi. Koiran, jolla on todettu olevan spina bifida, dermoid sinus tai skolioosi, jalostuskäyttöä tulee vakaasti harkita, eikä kahta samanlaista löydöstä tule yhdistää. Oireilevia koiria ei saa käyttää jalostukseen.

– Allergista koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Koiraa, jolla on diagnosoitu yleistynyt demodikoosi tai joka on jättänyt demodikoosia sairastavia pentuja eri yhdistelmissä, ei saa käyttää jalostukseen. Vakavasta, perinnölliseksi katsottavasta immunologisesta sairaudesta kärsivää koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

– Epilepsiaa sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Yhdistelmiä, joissa esiintyy epilepsiaa ensimmäisen neljän sukupolven sisällä, tulee välttää. Epilepsiaa jättäneet koirat tulisi poistaa jalostuksesta. Epilepsiaa sairastavien koirien sisarusten jalostuskäytössä tulee käyttää suurta harkintaa.

– Jos koiralla on hengitysongelmia tai koiran pehmytkitalaki tai sieraimet on jouduttu leikkaamaan hengitysongelmien takia, sitä ei tule käyttää jalostukseen.

– Koiraa, joka oireilee lonkkia, ei tule käyttää jalostukseen. Oireettoman D-lonkkaisen koiran jalostuskäytössä suositellaan vakaata harkintaa, ja sellaisen yhdistämistä ainoastaan A- tai B-lonkkaisen yksilön kanssa.

– Koiraa, joka oireilee kyynäriä, ei tule käyttää jalostukseen. Kyynärnivellausunnon kaksi (2) tai huonomman tuloksen saanutta koiraa ei tule käyttää jalostukseen. Oireettoman tuloksen yksi (1) saaneen koiran yhdistämistä suositellaan ainoastaan 0/0 tuloksen saaneen yksilön kanssa.

– Aggressiivista tai arkaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen. Koiraa, jonka useammassa kuin yhdessä pentueessa esiintyy aggressiivisuutta tai arkuutta, ei tule käyttää jalostukseen.

– Ulkoasultaan sinisen tai muun rotumääritelmästä poikkeavan värin omaavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

– Kahta sinisen tai muun rotumääritelmästä poikkeavan värin kantajaa ei tule yhdistää.

– Poikkeavan värin kantajaksi todettu koira tulee yhdistää ainoastaan yksilöön, joka ei ole kantaja. Yhdistelmän jälkeläiset tulee geenitestata ennen mahdollista jalostuskäyttöä.

– Ulkoasultaan sinisen tai muun rotumääritelmästä poikkeavan värin omaava pentu tulee rekisteröidä EJ-rekisteriin ja väri tulee mainita rekisteröitäessä. Pennun sisarukset tulee geenitestata ennen mahdollista jalostuskäyttöä.

– Koiraa, jolla karvanlaatu poikkeaa normaalista, (esim. pitkäkarvainen, kiharakarvainen tai selkeä karvapuutos) ei tule käyttää jalostukseen.

– Jalostukseen käytettävältä koiralta vaaditaan vähintään kaksi virallisessa näyttelyssä saatua laatuarvostelua. Arvostelut tulee saada eri tuomareilta ja niiden on oltava ”erittäin hyvä” (EH), tai parempi.

Lisäksi jalostukseen ei suositella käytettäväksi lainkaan koiraa, jolla on jokin seuraavista rakenteellisista virheistä tai perinnölliseksi katsottavista ongelmista:

– muut luuston ja nivelten kasvuhäiriöt: selvästi oireilevia koiria ei saa käyttää jalostukseen

– väärät rungon mittasuhteet

- vakavasti käyrät eturaajat ja erittäin löysät ranteet, lievästi käyräraajaisten koirien yhdistämistä ei suositella
- vääränmallinen ylälinja, kyfoosi tai lordoosi
- liioiteltu koko ja liian raskas rakenne
- epävakaat ja rodulle epätyypilliset liikkeet
- syringomyelia
- sisäelinongelmat, kuten ruokatorvenlaajentuma; cushingintauti; kilpirauhassairaudet; maksa-; munuais-, sappi- ja haimasairaudet; intestinaalinen lymfangiektasia; toistuvat suolistotulehdukset
- liian voimakas alapurenta tai muut huomattavat purentavirheet
- vino leuka
- runsaat hammaspuutokset
- liian pitkä ja paksu kieli
- olemattomat etu- ja takakulmaukset
- liioitellut rypyt ja poimut sekä liian löysä nahka
- hännättömyys

Kasvattaja, joka on yhdistyksen jäsen, saa pyytäessään jalostustoimikunnalta apua yhdistelmien sukutauluissa esiintyvien perinnöllisten riskien selvittämisessä, sekä muissa ranskanbulldogin jalostusta koskevissa kysymyksissä. Uusintayhdistelmien tekoa tulisi tarkkaan harkita.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Yhdistyksen jalostustoimikunnan jäsenet valitsee hallitus. Jalostustoimikunta hankkii rodun yksilöistä mahdollisimman paljon tietoa. Näyttely- ja terveystulosten lisäksi kerätään tietoa jälkeläisistä, yleisestä terveydentilasta, luonteesta ja ulkomuotoseikoista. Jalostustoimikunta tiedottaa kasvattajia keräämistään tiedoista. Jalostustoimikunta antaa jalostusneuvontaa jokaiselle sitä pyytävälle yhdistyksen jäsenelle. Tavoitteena on, että erityisesti ensimmäistä pentuetta suunnitteleva kasvattaja ottaisi yhteyttä jalostustoimikuntaan.

Yhdistyksen tavoitteena on saada rodulle PEVISA ja täten lisätä jalostusyksilöiden terveystutkimusten määrää. Yhdistyksen jalostustoimikunta on vuonna 2018 tehnyt ranskanbulldogeille PEVISA-esityksen. Yhdistyksen vuosikokouksen 2019 esityslistalla on ehdotus PEVISA-ohjelman käyttöön ottamisesta ranskanbulldogeille.

Yhdistys tukee jäsenistöään virallisiin terveystutkimuksiin sekä kävelytesteihin osallistumisesta. Yhdistys järjestää valtakunnallisesti sekä joukkotutkimuksia että kävelytestejä. Yhdistyksen tavoitteena on täten saada kasvattajat tutkimaan jalostuskoiriaan entistä aktiivisemmin, sekä saada kerättyä tutkimusdataa erityisesti myös niistä koirista, joita ei käytetä jalostukseen.

Yhdistys päivittää ranskanbulldoggien jalostusohjetta JTO:n ja mahdollisen PEVISAn myötä. Yhdistys tarjoaa jäsenkasvattajilleen pentuvälityksen, jonka säännöt mukailevat aina voimassa olevaa jalostusohjetta.

Yhdistyksellä on myös pentuneuvonta, jonka tarkoituksena on ohjata rodusta kiinnostuneet hankkimaan pennun ainoastaan rekisteröidyistä ja terveystutkituista vanhemmista. Valistavan pentuneuvonnan ja aktiivisen tiedotustoiminnan kautta yhdistys pyrkii puuttumaan ostajien valintoihin ja täten vähentämään rodun parissa laajasti esiintyvää pentutehtailua sekä rekisteröimättömien koirien kauppaa.

Yhdistys on tehnyt vuonna 2010 eläinlääkäreille suunnatun terveystutkimuksen ranskanbulldogkien tilanteesta. Seuraava eläinlääkäreille suunnattu kysely tehdään 2019, jotta tilannetta voidaan kartoittaa uudelleen. Myös yhdistyksen omia terveystutkimuksia ja kasvattajakyselyitä tullaan päivittämään.

Yhdistys päivittää 2019 ranskanbulldogin rotumääritelmän tulkinnan yhdessä rotujärjestön kanssa, ja pyrkii täten vaikuttamaan rodun ongelmakohtien laajempaan huomioimiseen virallisissa näyttelyissä.

Yhdistys tekee vuoden 2019 aikana ranskanbulldogille omat MH ja LT profiilit.

Yhdistys tekee kansainvälistä yhteistyötä ulkomaisten rotuyhdistysten kanssa.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

VAHVUUDET:

- melko vanha rotu, pitkä historia
- rodun hyvä luonne
- rodun suureneva kanta
- jalostusvalinnoilla pystytään vaikuttamaan terveyteen
- rodun sopivuus ja sopeutuminen kaupunkilaistuvaan elämäntyyliin
- suuri populaatio

HEIKKOUEDET:

- yhdistyksen pieni koko ja resurssit
- jalostustoimikunnan pieni koko
- jonkin verran yhteistyöhaluttomia kasvattajia
- kärsimättömät pennunostajat
- ostajakunnan valistamisen haasteet

MAHDOLLISUUDET:

- kannan geenipoolin laajeneminen
- jalostusvalinnoilla mahdollista jalostaa terveempiä ja normaalisti lisääntyviä ranskanbulldoggeja
- kasvattajien asiantuntemuksen kehittäminen
- aktiivinen harrastajakunta
- lisääntynyt kiinnostus terveystutkimuksiin
- kehittyneet tutkimusmenetelmät
- kansainvälinen yhteistyö
- mahdollinen roturisteysprojekti rodun terveyden parantamiseksi

UHAT:

- rekisteröimättömien koirien kirjaaminen rotuun eläinlääkäreiden tilastoissa pelkästään omistajan lausunnon ja ulkonäön perusteella
- osa kasvattajista ei sitoudu jalostuksen tavoiteohjelmaan
- kasvattamisen ainoana tarkoituksena hyötyminen suuresta kysynnästä (ns. pentutehtailu)
- tuontien taustojen huono tuntemus, mikä voi johtaa sairauksien ja vikojen lisääntymiseen
- rodun jakautuminen rekisteröityihin ja rekisteröimättömiin koiriin
- oman ranskanbulldogkannan huono tuntemus, mikä voi johtaa sairauksien ja vikojen lisääntymiseen
- rotu leimataan julkisuudessa todellisuutta sairaammaksi, joka asettaa painetta jalostusvalintoihin ja jopa mahdollisia eläinsuojelulakimuutoksia lyhytkalloisten rotujen jalostukseen tulevaisuudessa.
- terveystutkimus- ja synnytysongelmien lisääntyminen

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Vuosi	Tehtävä tai projekti
2021-2025	Terveystarkastusten seuranta, tilastointi ja reagointi tarvittaessa
	Luonne- ja terveystarkastus
	Kasvattaja/harrastajapäivien ja koulutusten järjestäminen
	Luustotutkimuslahjoitusten jatkaminen ja rahoittaminen
	Jalostustarkastusten järjestäminen
	Kävelytestien järjestäminen ja tukeminen
	Rodun terveystilanteen seuranta kansainvälisesti ja mahdollinen osallistuminen.

JTO:n ja PEVISAn vaikutuksen seuraaminen

Yhdistys seuraa rodun tilannetta ja opastaa rodun harrastajia laaja-alaisesti ja aktiivisesti.

7. LÄHTEET

- Suomen Kennelliiton www-sivut
- Suomen Kennelliiton jalostustietokanta
- Rotumääritelmä, hyväksytty: FCI 17.4.2015
- Kennel Club
- SKK Hunddata
- Club du Bouledogue Français
- S. Jalomäki / Evidensia: Luomien virheasennot ja niiden merkitys yksilön ja jalostuksen kannalta (<http://www.evidensia.fi/hoitovinkit/kissat/luomien-virheasennot-ja-niiden-merkitys-yksilon-ja-jalostuksen-kannalta/>)
- T. Karppanen (Anu Lappalaisen haastattelun pohjalta): ”Ranskanbulldogin VA3, IDD2, SP1, LTV0 - siis mikä?,” Ranskis-lehti 1/2016
- Kennelliitto: ”Kävelytesti kiinnostaa lyhytkuonoisten rotuyhdistyksiä”
<http://www.kennelliitto.fi/uutiset/kavelytesti-kiinnostaa-lyhytkuonoisten-rotuyhdistyksiä>
- Kennelliitto: http://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/media/silmaohje_0.pdf
- A. Lappalainen / Kennelliitto: ”Mäyräkoirahalvaus ja selkänikamien välilevyjen kalkkeutuminen - yhteenveto tutkimuksista,” (<http://www.kennelliitto.fi/mayrakoirahalvaus-ja-selkanikamien-valilevyjen-kalkkeutuminen-yhteenveto-tutkimuksista>)
- Kennelliitto: ”Polvitutkimus kertoo pysykö patella paikoillaan”
<http://www.kennelliitto.fi/polvitutkimus-kertoo-pysyko-patella-paikoillaan>
- Kennelliitto: ”Rotukohtaiset ohjeet liioiteltujen piirteiden huomioimisesta ulkomuotoarvostelussa,”
http://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/media/rotukohtaiset_ohjeet_rko_0.pdf
- Kennelliitto: Yleinen jalostusstrategia
http://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/media/jalostusstrategia_0.pdf
- KoiraNet-jalostustietojärjestelmä (<http://jalostus.kennelliitto.fi/frmEtusivu.aspx>), tiedot 11.12.2018
- N. Liu et al.: "Characterisation of Brachycephalic Obstructive Airway Syndrome in French Bulldogs Using Whole-Body Barometric Plethysmography" PLoS One 10(6): e0130741
- K. Mäki ja A. Lappalainen / Kennelliitto: ”Brakykefaalinen oireyhtymä”
<http://www.kennelliitto.fi/brakykefaalinen-oireyhtyma>
- G. Oechtering, “Brachycephalic syndrome – new information on an old congenital disease”
http://kleintierklinik.uni-leipzig.de/cms/sites/default/files/Dokumente/OECHTERING%202010_Brachycephaly%20Focus.pdf

- R. Packer et al. "Impact of facial conformation on canine health: Brachycephalic Obstructive Airway Syndrome," PLoS ONE 10(10): e0137496
- J. Pekkanen, L. Lilja-Maula ja T. Karppanen: "Elämää lyttykuonon kanssa - Asiaa hengityksestä," Ranskis-lehti 1/2016
- J. Pekkanen: "Kennelliiton terveystarkastuksen väliaikatuotokset," Ranskis-lehti 3/215
- K. Pinola (Lotta Pänkälän luennon pohjalta): Koiran iho ja allergiat, Ranskis-lehti 1/2015
- A. Saikku-Bäckström ja A. Lappalainen / Kennelliitto: "Perinnölliset selkamuutokset," (<http://www.kennelliitto.fi/perinnolliset-selkamuutokset>)
- Suomen Ranskanbulldogit ry: Terveystarkastus (<http://www.suomenranskanbulldogit.fi/jalostus-ja-terveys/terveys/terveystarkastus/>), julkaisematon
- Suomen Ranskanbulldogit ry: Jalostuksen Tavoiteohjelma vuosille 2011-2016
- [Svenska Kennelklubben](#): "Making assessments of dogs' respiration" ([youtube.com/watch?v=kQ_3f4bLkME](https://www.youtube.com/watch?v=kQ_3f4bLkME))
- P. Vanhapelto ja A. Lappalainen / Kennelliitto: Yleisimmät perinnölliset silmäsairaudet (<http://www.kennelliitto.fi/yleisimmat-perinnolliset-silmasairaudet>)

8. LIITTEET

- Liite 4.1.1.A Yhteenvetotaulukko
- Liite 4.1.4.A Sukutauluverailu
- Liite 4.1.4.B Jälkeläismäärät
- Liite 4.1.4.C Jälkeläismäärät
- Liite 4.1.4.D Jälkeläismäärät
- Liite 4.1.4.E Jälkeläismäärät
- Liite 4.1.4.G Sukulaisuussuhteet
- Liite 4.3.3.A Yleisimmät kuolinsyyt
- Liite 4.4.1A Rotumääritelmä
- Liite 4.4.1.B Rodun ulkomuoto 1924-2013 kuvina
- Liite 4.4.2A Näyttelykännit
- Liite 5.1.A Urosten jälkeläistilasto
- Liite 5.1.B Narttujen jälkeläistilasto

Suomen Ranskanbulldogit ry:n terveystarkastus:
<http://www.suomenranskanbulldogit.fi/jalostus-ja-terveys/terveys/terveystarkastus/>

9. TEKIJÄT

Suomen Ranskanbulldogit ry:n jalostustoimikunta 2018-2020